

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KNAPLJEVA ULICA 57. TELEFON 55-11 DO 55-14 BOKOPISI SE NE VRACAJO IZHAJA VSAK DAN RAZEN PONEDELJKA

SLOVENSKI POROČEVALEC

INTEGRATNI ODDELEK LJUBLJANA TELEFON 55-11 55-13 POSTNI CEKOVNI RACUN LJUBLJANA ŠTEV. 6-9601-1 OGLASI PO CENIKU MESEČNA NAROČNINA 45 DIN

GLASILO OSVOBODILNE FRONTESLOVENIJE

Govor Višinskega na Generalni skupščini OZN

Sovjetska zveza predlaga znižanje oborožitve in oboroženih sil za tretjino in prepoved atomskega orožja

Balkanska komisija je bila ustanovljena zato, da bi pomagala zatreti borbo grškega ljudstva in da bi podprla obtožbe monarhofašistov proti severnim sosedom Grčije

Pariz, 26. sept. (Tanjug) Na sobotni plenarni seji Generalne skupščine OZN je govoril šef sovjetske delegacije Višinski. V začetku svojega enournega govora, ki so ga poslušali z največjo pozornostjo je podrobno navedel bilanco delovanja OZN v minulnem letu. Ko je omenil glavne pomanjkljivosti delovanja OZN, je Višinski poudaril, da OZN ni izpolnila številnih priporočil Generalne skupščine, n. pr. pripravila o splošnem znanju oborožitve, o uporabi atomske energije samo v mirnodobne namene in o ukrepih za prepoved atomskega orožja; hkrati so nekateri vplivni člani OZN izkoristili svoj ugled, da bi izvedli ukrepe, ki v jedru nasprotujejo vsem tem priporočilom Generalne skupščine. To se je zgodilo, n. pr. pri vprašanjih Palestine, Indonezije, plemenskega razlikovanja v Južnoafriški uniji in pri številnih drugih vprašanjih. Višinski je nato nadaljeval:

Tisti, ki so ustanovili komisijo za Korejo, so imeli namen prikriti zunanjo intervencijo v notranje zadeve Koreje. Na zadnjem zasedanju Generalne skupščine je bila nezakonito sestavljena balkanska komisija, da bi pomagala zatreti borbo grškega ljudstva za svobodno Grčijo in da bi hkrati podprla zlagane obtožbe grških monarhofašistov proti severnim sosedom Grčije. Takšna komisija s takšnimi nalogami pač ni mogla nabrati lajkorik rudi sama sebi niti Organizaciji združenih narodov. Ze lani je bilo v komisiji št. 1 navedenih dosti dokazov o neobjektivnosti balkanske komisije. Izkazalo se je, da ni moglo na podlagi njenega gradiva izdelati nobenega zanesljivega sklepa. Danes vidimo, da se položaj ni spremenil, vendar bomo o tem vprašanju govorili še pri razpravljanju o tako imenovanem grškem problemu.

Gospodarske ustanove OZN; ekonomsko-socialni svet, ekonomska komisija za Evropo in ekonomska komisija za Azijo in Daljni vzhod niso izpolnile važnih nalog; hkrati so prav te ustanove OZN mislile, da je njihova osnovna dolžnost na vse mogoče načine olajšati izvedbo Marshallova načrta, ki se OZN ne tiče. Komisija za atomsko energijo ni mogla uspešno delati, ker je vlada ZDA vztrajno odklanjala, da bi pričeli reševati osnovne probleme te komisije. Kakor je znano, zahteva Sovjetska zveza, naj se takoj prepove uporaba atomskega orožja in uvede uspešno mednarodno nadzorstvo za izvajanje tega sklepa. Atomsko orožje bi bilo treba prepovedati že zato, ker je orožje napadalnosti, namenjeno za napade, uničevanje mest in množično moritev mirnega prebivalstva. Ameriški predlog hoče predvsem doseči, da ne bi prepovedali uporabe atomske energije v vojaške namene.

Druga ameriška revija »New Times Magazine« je 50. maja objavila članek, v katerem obžaluje, da nimajo ZDA ustreznega zemljevida večine področij sovjetskega ozemlja, čes da so za slepo bombardiranje potrebni mnogo točnejši zemljevidi. V članku govori o pomenu vojnih, vojaških in letalskih oporišč, s katerih bodo napadali sovjetska mesta. Označene so celo tudi oddaljenosti med mesti: Praga med Londonom in Moskvo ter nazaj znaša 5100 milj, od Tripolisa do Rostova 1750 milj, od Fairbanka na Aljaski do Vladivostoka 54800 milj, od oporišč na Grönlandu do Sverdlovka 7500 milj.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku. Ta zemljevid, ki poziva na vojno, nosi naslov »Zemljevid tretje svetovne vojne za vojaške operacije na Pacifiku«. Ta zemljevid je zgled ostudne propagande za vojno proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam vzhodne Evrope.

Mobilizacija reakcionarnih sil, ki so izgubile upanje v bodočnosti, se ne prestanjo nadaljevati. Začeli so mrzlično pripravljati javno mnenje, širiti nesramne in najstrašnejše klevete proti Sovjetski zvezi in državam ljudske demokracije. Zatekajo se k ponarejanju dejstev, da bi prestrašili milijone preprostih ljudi in odvrnili njihovo pozornost od resničnih vojnih hujskačev. Reakcionarni krogi ZDA, Vel. Britanije, Francije, Belgije in ostalih držav objavljajo na desetine milijonov tednikov, časopisov in knjig, ki so polni divjega sovraštva do demokracije in socializma ter javno pozivajo k napadu na rodoljubne države. Pri tem jim klevete in žalitve niso dovolj. Po tej kampanji se ne ravnaajo samo amatjerji med doslužnami ministri, državniki in senatorji v parlamentu, temveč tudi osebe, ki so na visokih uradnih položajih v državah ZDA, Vel. Britanije, Francije kakor tudi v nekaterih drugih državah: ameriški minister za obrambo Forrestal, poveljnik letalskih sil ZDA Haney, minister vojske ZDA Royal, predsednik senatske komisije Bridges, člana angleškega parlamenta Brown Harway, Thomas Moore, pomočnik šefa letalskih sil pri glavnem štabu Anglije v Moskvi Wolsley in drugi.

OZN ni izpolnila priporočil Generalne skupščine

Ni mi treba še posebno poudarjati, kako škoduje ugledu Generalne skupščine in OZN v celoti sprejem protizakonitih sklepov, kakor n. pr. sklepev o ustanovitvi začasnega komiteja, komisije za Korejo in tako imenovane balkanske komisije. Delegacija ZDA je hotela z ustanovitvijo začasnega komiteja pridobiti organ, ki bi konkuriral Varnostnemu svetu ter onemogočil njegovo delovanje v prvobitni vlogi. Ameriški predlog je bil očividna kršitev Ustavne listine OZN, po kateri odloča Varnostni svet o zadevah velikega pomena s soglasnostjo petih stalnih članov. Ker je bil ameriški predlog sprejet, je bil s tem storjen atentat na mednarodno sodelovanje, ki temelji na medsebojnem razumevanju, zaupanju in upoštevanju interesov vseh držav.

Gospodarske ustanove OZN; ekonomsko-socialni svet, ekonomska komisija za Evropo in ekonomska komisija za Azijo in Daljni vzhod niso izpolnile važnih nalog; hkrati so prav te ustanove OZN mislile, da je njihova osnovna dolžnost na vse mogoče načine olajšati izvedbo Marshallova načrta, ki se OZN ne tiče.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku. Ta zemljevid, ki poziva na vojno, nosi naslov »Zemljevid tretje svetovne vojne za vojaške operacije na Pacifiku«. Ta zemljevid je zgled ostudne propagande za vojno proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam vzhodne Evrope.

Druga ameriška revija »New Times Magazine« je 50. maja objavila članek, v katerem obžaluje, da nimajo ZDA ustreznega zemljevida večine področij sovjetskega ozemlja, čes da so za slepo bombardiranje potrebni mnogo točnejši zemljevidi.

Mobilizacija reakcionarnih sil, ki so izgubile upanje v bodočnosti, se ne prestanjo nadaljevati. Začeli so mrzlično pripravljati javno mnenje, širiti nesramne in najstrašnejše klevete proti Sovjetski zvezi in državam ljudske demokracije. Zatekajo se k ponarejanju dejstev, da bi prestrašili milijone preprostih ljudi in odvrnili njihovo pozornost od resničnih vojnih hujskačev. Reakcionarni krogi ZDA, Vel. Britanije, Francije, Belgije in ostalih držav objavljajo na desetine milijonov tednikov, časopisov in knjig, ki so polni divjega sovraštva do demokracije in socializma ter javno pozivajo k napadu na rodoljubne države. Pri tem jim klevete in žalitve niso dovolj. Po tej kampanji se ne ravnaajo samo amatjerji med doslužnami ministri, državniki in senatorji v parlamentu, temveč tudi osebe, ki so na visokih uradnih položajih v državah ZDA, Vel. Britanije, Francije kakor tudi v nekaterih drugih državah: ameriški minister za obrambo Forrestal, poveljnik letalskih sil ZDA Haney, minister vojske ZDA Royal, predsednik senatske komisije Bridges, člana angleškega parlamenta Brown Harway, Thomas Moore, pomočnik šefa letalskih sil pri glavnem štabu Anglije v Moskvi Wolsley in drugi.

V tekmi oboroževanja so ZDA na prvem mestu.

V tekmi oboroževanja imajo prvo mesto ZDA. Znano je, da je bila ameriška armada l. 1947., dve leti po koncu vojne, 3 1/2 krat večja kot v predvojnih letih. Letalske sile ZDA, katerih efektivne so bile v l. 1947., sedemkrat večje kot l. 1937., neprestano naraščajo. Hkrati je mornarica ZDA povečala za 5 in polkrat tonažo linijskih vojnih ladij, efektivna pa za petkrat. Proračun ZDA za l. 1948. in 1949. prča, da so povečani izdatki za vojaške namene za skoraj 4 milijarde dolarjev v primeri z lanskim letom. Dodati je še treba, da je določeno po uradnih podatkih za vsako leto po vojaškem proračunu, tole povečanje, namenjeno za oborožitev armade letalskih in pomorskih sil ZDA: za 1949. do 1950. letu 17.500, za l. 1950 do 1951 — 20.000, za l. 1951 do 1952 — 21.500 in za l. 1952 do 1953 — 22.500 milijonov dolarjev. Se nadalje trošijo velikanske vsote za vojaške poizkuse in raziskovanje za proizvodnjo vseh vrst novih modelov orožja, kar prinaša na milijarde dolarjev profitov kapitalistom in monopolistom ZDA.

Delo zakonodajnih odborov Ljudske skupščine FLRJ

Na sejah v petek sta zakonodajna odbora Sveta narodov in Ljudske skupščine FLRJ razpravljala v načelu in podrobnostih o predlogu zakona o kaznivih dejanjih proti službeni dolžnosti. V obrazložitvi, ki je bila predložena hkrati s tem predlogom, je med drugim poudarjeno: Načrt zakona o kaznivih dejanjih zoper službeno dolžnost je važen nov člen v izdelavi posebnega dela našega kazenskega zakonika. V državi, ki gradi socializem, državni aparat aktivno vodi gospodarska in ostala področja kulturnega in družbenega življenja. Od pravičnega delovanja državnega aparata in resnega ter zakonitega opravljanja službene dolžnosti so odvisni neovirani razvoj socializma in krepitev gospodarstva ter obrambne in moralno-politične moči države kakor tudi razvoj materialnega blagostanja

Naši učenci so se vrnili iz Češkoslovaške

Maribor, 27. septembra Davi je prispela v Maribor skupina 140 učencev iz gospodarstva Češkoslovaške, odkoder so se vrnili zaradi policijskega nasilja v domovino. Vagoni, s katerimi so se pripeljali mladinci, so bili okrašeni in popisani s parolami: »Ljubimo svojo domovino!« — »Živel naš CK s tov. Titom na čelu!« — Živel nerazrušljivo bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov!« Pred kolodvorom se je zbirala množica mladinskih aktivov z zastavami ter mnogo ljudi. Ob prihodu vlika so se razvile manifestacije z vzkliki Stalinu, Partiji in Titu. Na protestnem mitingu je mladincem spregovoril sekretar mestnega komiteja tov. Simončič Franc, ki je med drugim rekel: »Srečen sem, da vas lahko pozdravim v našem Mariboru v imenu mestnega komiteja in MLO ter vseh delovnih ljudi mesta Maribora. Občudovani smo vaše herojsko vedenje, ki je vredno mladine Titove Jugoslavije, ki jo je vodila in vzgajala KPJ. S tem ste tudi našim sovražnikom pokazali, da nismo več majhni balkanski narodčiči, sluge tujih izkoriščevalcev, temveč graditelji socializma na čelu s tov. Titom. Jugoslovanska Partija in naša mladina vam nikoli ne bo pozabila, da ste jo v tujini častno zastopali. Vaš plet in sposobnost prenesite na vsa delovna mesta, kar nam bo jamstvo za izpolnitev petletnega plana pred rokom. S svojim vedenjem ste dokazali proletariatu vsega sveta, da se kot dosledni internacionalisti držimo naukov Marksa, Engelsa, Lenina, Stalina, kar bomo dokazali z delom, ne pa z govoričenjem.« V imenu mladinske organizacije je želel mladincem dobrodošlico predsednik mestnega odbora LMS tov. Lah

ZDA streme po svetovnem gospodstvu

Povojna zunanja politika ZDA povzroča zaskrbljenost širokih ljudskih množic in nasprotuje politiki miru

Po koncu druge svetovne vojne so ZDA spremenile svojo zunanjo politiko. Vlada ZDA je namesto politične borbe proti silam napadalnosti začela stremeti po svetovnem gospodstvu. Glejte, kaj je značilno za zunanjo politiko ZDA v sedanjem času: ZDA javno podpirajo razne države in režime ter najbolj reakcionarne monarhofašistične skupine, jih redno podpirajo z denarjem in orožjem; organizirajo zveze in vojaške bloke; grade nova letalska in pomorska oporišča, zidajo in povečujejo po najmedernejših zahtevah vojne tehnike hišna oporišča, ki so jih ustvarile med vojno proti Nemčiji, Japonski in Italiji; uganjajo silovito propagando za novo vojno proti Sovjetski zvezi in državam ljudske demokracije v Vzhodni Evropi; tekmujejo v oboroževanju in prav po bože častijo atomsko bombo, ki naj bi bila zdravilo proti vsem nevarnostim in težavam kapitalističnega sveta. Takšna politika podžiga vojno psihozo, povzroča nemir in zaskrbljenost širokih ljudskih množic, ki si žele miru in mirnega ustvarjalnega dela. Takšna politika pač nima ničesar skupnega s politiko miru.

Ameriški tisk propagira novo vojno

Generalna skupščina je sprejela lani na drugem zasedanju resolucijo, ki obsoja propagiranje nove vojne in zahteva, naj tisk in propaganda prispevata k uvrstitvi prijateljskih odnosov med državami. Ta resolucija ni ovirala hujskačev na novo vojno, ki so postali v preteklem letu še bolj drzni in razvijajo svoje zločinske početje še bolj cinično ter si pri tem prizadevajo da bi čim več preprostih ljudi držali v strahu pred vojno. To propagando spremljajo klevetniške laži o napadalnosti Sovjetske zveze in držav nove demokracije, da bi prikazali Sovjetsko zvezo kot nedemokratsko državo, ZDA, Vel. Britanijo in ostale države anglosakške bloka pa kot demokratske države. Vse to pa spremlja peklena dirka v oboroževanju in izdelovanju načrtov za napad zoper Sovjetsko zvezo in države nove demokracije ter pripravljane drugih vojaških ukrepov. V zvezi s tem je treba pripomniti, da obstoji po treh letih od konca druge svetovne vojne skupen angloameriški glavni štab, ki tajno deluje proti interesom miru. Ta štab je bil organiziran l. 1942. med vojno Združenih narodov proti fašistični Nemčiji, da bi vodil vojaške operacije zaveznikov. Med predstavniki ZDA je v tem glavnem štabu admiral Leahy, admiral Danefield-Hewis, general Beadley, med predstavniki Vel. Britanije admiral Henry Moore, general William Morgan in glavni maršal letalstva Haiderst. Septembra 1947 so bili pod vodstvom skupnega angloameriškega štaba manevri, pri katerih so sodelovale pomorske sile Velike Britanije, ZDA in Kanade. Septembra 1948 so bili manevri za tako imenovano obrambo Anglije, pri katerih so sodelovale vojaške letalske sile Vel. Britanije in ZDA. Hkrati so začeli z ukrepi za veliko razširitev pomorskih in letalskih oporišč in za uporabo teh oporišč v bodočih takih pustolovčinah. Ves tisk, posebno pa še tisk omenjenih držav, piše z divjim hujskanjem na vojno proti Sovjetski zvezi in državam ljudske demokracije, o raznih napadalnih namelih, ki imajo slabe žive in poudaril vojno zmogljivost ZDA, podobno pa še moč posebnih ofenzivnih sil, kar pomeni bombnike z atomskimi bombami, kot je razložil ameriški tehnik »Sutarday« Evening Post 11. septembra.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku. Ta zemljevid, ki poziva na vojno, nosi naslov »Zemljevid tretje svetovne vojne za vojaške operacije na Pacifiku«. Ta zemljevid je zgled ostudne propagande za vojno proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam vzhodne Evrope.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku. Ta zemljevid, ki poziva na vojno, nosi naslov »Zemljevid tretje svetovne vojne za vojaške operacije na Pacifiku«. Ta zemljevid je zgled ostudne propagande za vojno proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam vzhodne Evrope.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku. Ta zemljevid, ki poziva na vojno, nosi naslov »Zemljevid tretje svetovne vojne za vojaške operacije na Pacifiku«. Ta zemljevid je zgled ostudne propagande za vojno proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam vzhodne Evrope.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku. Ta zemljevid, ki poziva na vojno, nosi naslov »Zemljevid tretje svetovne vojne za vojaške operacije na Pacifiku«. Ta zemljevid je zgled ostudne propagande za vojno proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam vzhodne Evrope.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku. Ta zemljevid, ki poziva na vojno, nosi naslov »Zemljevid tretje svetovne vojne za vojaške operacije na Pacifiku«. Ta zemljevid je zgled ostudne propagande za vojno proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam vzhodne Evrope.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku. Ta zemljevid, ki poziva na vojno, nosi naslov »Zemljevid tretje svetovne vojne za vojaške operacije na Pacifiku«. Ta zemljevid je zgled ostudne propagande za vojno proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam vzhodne Evrope.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku. Ta zemljevid, ki poziva na vojno, nosi naslov »Zemljevid tretje svetovne vojne za vojaške operacije na Pacifiku«. Ta zemljevid je zgled ostudne propagande za vojno proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam vzhodne Evrope.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku. Ta zemljevid, ki poziva na vojno, nosi naslov »Zemljevid tretje svetovne vojne za vojaške operacije na Pacifiku«. Ta zemljevid je zgled ostudne propagande za vojno proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam vzhodne Evrope.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku. Ta zemljevid, ki poziva na vojno, nosi naslov »Zemljevid tretje svetovne vojne za vojaške operacije na Pacifiku«. Ta zemljevid je zgled ostudne propagande za vojno proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam vzhodne Evrope.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku.

Drzno in nesramno pisanje ki hujska na vojno, smo zapazili tudi na zemljevidu, ki ga je izdala ameriška tiskovna »Echo« v New Yorku. Ta zemljevid, ki poziva na vojno, nosi naslov »Zemljevid tretje svetovne vojne za vojaške operacije na Pacifiku«. Ta zemljevid je zgled ostudne propagande za vojno proti Sovjetski zvezi in demokratičnim državam vzhodne Evrope.

Poročilo Tassa o pogajanjih v Moskvi

Predlogi sovjetske vlade omogočajo sporazum med štirimi velesilami v Nemčiji

Od Združenih držav Amerike, Velike Britanije in Francije je odvisno, ali bo mogoče soglasje med štirimi velesilami

Moskva, 27. sept. (Tass) Tass je po oblačenju objavil poročilo o vprašanju položaja v Berlinu in o razgovorih, ki so bili o tem vprašanju med vladami ZSSR, ZDA, Veliko Britanijo in Francijo v avgustu in septembru. To je potrebno tem bolj, ker poročila o navedenem vprašanju, ki so se pojavila v angloameriškem in francoskem tisku, prav tako pa tudi izjave uradnih oseb, v številni govor g. Bevinu v spodnji zbornici z dne 22. septembra, ne dajejo prave slike položaja v Berlinu in omenjenih razgovorov in razen tega često zavajajo javno mnenje. Sovjetska vlada je v svoji noti vladam ZDA, Veliki Britaniji in Franciji z dne 14. julija izjavila, da je položaj, ki je nastal v Berlinu, rezultat kršitev sklepov posjamske konference in sporazuma štirih držav o kontrolnem mehanizmu v Nemčiji in Berlinu po ZDA, Veliki Britaniji in Franciji. Tri države so prekršile sporazume in sklepe s tem, da so izvedle ločeno državno reformo in uvedle poseben denar za zahodne sektorje Berlina ter izvajale politiko razkosanja Nemčije. Položaj, ki so ga ustvarile zahodne države s separatnimi ukrepi, dokazuje, da se tri vlade ne omejujejo samo na svoje popolno upravljanje zahodnih delov Nemčije, marveč hočejo obenem v denarnih in finančnih odnosih upravljati celo v sovjetski okupacijski coni s tem, da uvajajo v Berlinu, ki je v središču sovjetske cone, svoj poseben denar, da bi tako razkrojili gospodarstvo vzhodne cone Nemčije in navezavale izrinski odtod ZSSR. Tak položaj je prislil sovjetsko poveljstvo v Nemčiji, da je napravilo ukrepe glede omejitve prometa med Berlinom in zahodnimi okupacijskimi conami Nemčije in tako zaščitilo interese nemškega prebivalstva ter gospodarstvo sovjetske cone pred desorganizacijo. Ko pa so se konc

1. Sovjetska vlada vztraja na tem, da sovjetsko poveljstvo ustanovi kontrolo nad transporti trgovskega blaga in potniki, ki bodo šli po železniški poti med Berlinom in zahodnimi conami. Podobno kot železniški, vodni in cestni transporti, tudi železniški promet ne more ostati nekontroliran, ker je bilo med štirimi vladami doseženo soglasje, da mora sporazum določati uvedbo ustreznega nadzorstva nad denarnim obtočkom v Berlinu in nad trgovino med Berlinom in zahodnimi conami.

2. Sovjetska vlada smatra za nujno potrebno, da se štiri države strogo držijo sporazumov, doseženih v Moskvi, glede finančne komisije in njenih funkcij, ki se tičejo uresničenja finančnih ukrepov, vezanih z uvedbo in obtočkom enotne valute v Berlinu. Sovjetska vlada ne more privoliti v tako razširjenju funkcije finančne komisije, ki bi imela za posledico vmešavanje v reguliranje denarnega obtočka v sovjetski coni v celoti.

3. Sovjetska vlada je privolila, da se ugotovi želja vlad ZDA, Velike Britanije in Francije glede ustanovitve četvernega nadzorstva nad trgovino Berlina z zahodnimi conami in tretjimi državami, v številni tudi izdajo ustreznih dovoljenj, s čimer je odstranjen nesporazum, ki je obstajal glede tega vprašanja.

Iz vsega navedenega je razvidno, kakšno je resnično stališče sovjetske vlade glede vprašanja ureditve položaja v Berlinu in to na podlagi, ki bi lahko bila sprejemljiva za vse štiri sile. Ko je zadeva taka, je od vlad ZDA, Velike Britanije in Francije odvisno, ali bodo razgovori o navedenih vprašanih prekinitvi, ali pa bo doseženo zadovoljivo soglasje med ZSSR, ZDA, Veliko Britanijo in Francijo.

Nasprotno temu režimu nasilja, krvi in zatiranja je v osvojenih Grčiji oblast iz ljudstva, dela za ljudstvo, jo ljudstvo opravlja. Ljudstvo voli s splošnim in tajnim glasovanjem ljudske organe in ljudske sodnike. Nobena samolastnost ni dovoljena, zajamčena pa so osebne in državljanske svoboščine. Kljub velikanskim težavam in pomanjkanju daje svobodno ljudstvo vse za svojo dobro.

Nihče ne more ograjati naše nacionalne neodvisnosti, ker ne obstoji. Ameriški imperialisti so se potrudili, da so jo čimprej odpravili. V monarhofašistični Grčiji pa ne odloča atenska vlada, še manj ljudstvo, temveč ukazuje ameriški gaulajter.

Drugi argument monarhofašistov je, da se bore samo komunisti. Vendar vsi, ki pripovedujejo, da so grški komunisti organi inozemskih zavojalcev, vztrajajo molče o dejstvu, da se ne bore samo grški komunisti, temveč vse ljudstvo. Ni slučajno, da Američanom kljub nasilstvu atenskih kvasilingovcev, preganjanju in interniranju dolge vrste voditeljev komunističnih strank ni uspelo, da bi iz njih voditeljev iztisnili vsaj eno izjavo proti našemu gibanju.

Številne politične osebnosti, katerih demokratičnega prepričanja nihče ne zanika, soglašajo z našim gibanjem, ker dobro vedo, da so monarhofašisti tisti, ki so prodali našo nacionalno neodvisnost. Oni vedo, da se mi borimo za nacionalno neodvisnost, ki jo ograjajo samo angloameriški imperialisti. Tuji plačanci niso v vrstah demokratičnega gibanja, temveč na nasprotni strani.

Imperialisti in njihovi agenti so že zelo pogosto poskušali vtihočiti svoje plačance v sosednje države ljudske demokracije, da bi tam organizirali oboroženo borbo proti neodvisnosti balkanskih držav, vendar so vedno doživeli neuspeh. Sicer pa

Spomenica demokratične grške vlade Generalni skupščini Organizacije združenih narodov

Načela osnovne pravičnosti nalagajo Združenim narodom dolžnost, da zaslišanjo predstavnik grškega ljudstva, njegove vlade in armade

Atene, 27. sept. (Tanjug) Radijska postaja Svobodne Grčije je prenašala naslednje besedilo spomenice, ki jo je časna demokratična vlada Svobodne Grčije poslala Generalni skupščini Združenih narodov v Parizu: »Sedanje grško vprašanje so ustvarili inozemski imperialisti, ki so zasedli Grčijo in hočejo sedaj rešiti to vprašanje brez grškega ljudstva. Vendar smo mnenja, da nalagajo načela osnovne pravičnosti Združenim narodom, da zaslišanjo predstavnik grškega ljudstva, predstavnik naše vlade in demokratične armade. Izkušnje iz preteklosti so nam dokazale, da je imel slaherni ukrep, ki so ga predložili brez nas tisti, ki so krivi grške tragedije, za posledico poloblastanjanja v Grčiji in še večje pretivanje krvi. Izkušnje, ki jih je dala delovanje obeh balkanskih komisij, posebno pa zadnje balkanske komisije, ki se je lotila vloge, sramotne za mednarodno organizacijo — vloge sistematičnega podpiranja vseh kurvave politike in vseh monarhofašističnih izjav, je najbolj očitoven dokaz, kako nesmiselno je obsojati neko ljudstvo in njegovo borbo v njegovi odsotnosti.

Položaj v Grčiji je nevaren za svetovni mir in je odgovorno OZN še večja, ker netižno monarhofašistično sovrastvo proti severnim grškim sosedom, hkrati pa izpreminjajo imperialistični okupatorji Grčijo v svoje oporišče za izvajanje zavojalnih nakan. Zaman bi si ustvarjali, da je mogoče rešiti grško vprašanje z nasilnim uničenjem demokratičnega gibanja. Demokratično gibanje je v grškem ljudstvu globoko zakoreninjeno in naša pravična borba uživa tako veliko in široko zaslombo ljudstva, da je ni mogoče streti. Bitka na Gramosu to dovolj očitovno in prepričljivo dokazuje. Zato zahtevamo od vas, da ne odločate ničesar o grškem vprašanju v naši odsotnosti in na temelju listin, ki vam jih bodo predložili tisti, ki so krivi grške tra-

gedije in tisti, ki jih podpirajo. Med temi je tudi znana balkanska komisija.

Vsa zgodovina naše borbe dokazuje, da je naš smoter demokratični rešitev, da naj ljudstvo samo brez sleherne tuje intervencije svobodno odloči obliko oblasti v lastni državi. Vendar so hoteli naši sovražniki, ki dobro poznajo moč ljudstva, preprečiti, da bi moglo ljudstvo svobodno izraziti svojo voljo. Zato je bila angleška intervencija decembra 1. 1944 tako surova, zato so potepali sporazum, sklenjen v Varkizi februarja 1945.

Voditelji osvobodilnega gibanja so vedno ponavljali, da hočejo z ljudskim odporom doseči spoštovanje nacionalne neodvisnosti in političnih svoboščin. Ze pred sestavo časne demokratične vlade, oktobra 1947, je vrhovni komandant demokratične armade general Markos predlagal sklenitev poštenega demokratičnega sporazuma. Prva izjava časne demokratične vlade je to željo ponovila. Ponovili smo jo tudi po prvih velikih uspehih enot demokratične armade na Severnem Pindu in kasneje. Vendar so vse te ponudbe odklonili z nespametno zahtevu, naj se brezpogojno vdamo. S tem so naši nasprotniki znova dokazali, da se boje ljudstva in da se hočejo obdržati na oblasti, ki so si jo prisvojili s kupčevanjem z nacionalno neodvisnostjo.

V neosvojenih delih Grčije krvavo gospodarstvo nagla sodišča, sestavljena iz fašističnih oficirjev — pomagavec nemških okupatorjev — streljajo in ubijajo politične zapornike ter zapirajo demokratično misleče državljane v koncentracijska taborišča in zapore. Danes je v grških zaporih ali v prežganstvu 700.000 demokratičnih državljanov. V neosvojenih Grčiji so razpustili vse sindikalne organizacije in demokratične stranke ter zatrli demokratični tisk.

več ne napadajo in da ne smejo širiti o nas nesmiselnih trditve. Pozval je navzoče, naj ostane razmerje med nami in češkim delavstvom takšno, kot je bilo doslej. Ta poziv so delavci sprejeli z odobravanjem.

Vendar smo ugotovili, da se nam je v teh dneh hrana poslabšala. Čez nekaj dni je prišel k nam neki Lojančič, ki nas je gostobesedno začel »prepričevati«, naj podpisemo izjavo proti našemu vodstvu v domovini. Govoril nam je, kako je sam »spoznal«, da je resolucija Informbiroja popolnoma pravilna. Objubil nam je, da bomo dobili obleko, boljše hrano, lepa stenojanja in dobro plačano delo, če podpisemo neko izjavo. Objubil nam je na veliko, samo da bi nas preslepil. Nismo ga hoteli poslušati. Odločno smo mu odgovorili, da »se za obleko ne prodajamo«.

Vzgojitelja so zaprli

V sredo 15. t. m. je prišla policija in odpeljala našega vzgojitelja tov. Stevo Paniča. Takoj smo zahtevali, da ga morajo izpustiti. Merodajni organi so nam odgovorili, da je odšel v Prago na neko nujno posvetovanje vseh vzgojiteljev. Pozneje smo zvedeli, da je bil zaprt v Kladnu v policijskih zaporih in da so ga tam zasilševali.

Vrnili so se v domovino

Del skupine 3000 učencev v gospodarstvu, ki so prejšnji teden zapustili Češkoslovaško in se vrnili v domovino, je potoval danes skozi Ljubljano v tovarne na Jesenicah in v Kranju. Mladinci so radi povedali, kaj vse so se naučili na Češkem in kaj vse so doživeli zadnje čase.

Mladinec Stane Novak

Mladinec Stane Novak, doma iz Polja pri Ljubljani, si je želel obiskati še domače, preden bi odšel v službo v tovarno pri Celju. Krepak mlad fant, star kakih dvestaj let, oblečen v modro delavsko obleko z enako čepico na glavi, močnih žuljavih rok je pripovedoval naslednje:

»Delal sem v tovarni za gradbeno keramiko v Rakovniku, kakih 60 km zahodno od Prage. Na Češko sem prišel pred 22 meseci. Razporejeni smo bili po vseh večjih tovarnah. Poleg dela v tovarni smo posejali še posebne strokovne šole. Prve mesece je bilo nekoliko težko. Treba se je bilo privaditi na nov način življenja, na jezik in urediti je bilo treba marsikaj glede naše organizacije. Toda kmalu smo se znašli. Mojstri in vsi delavci, s katerimi smo prišli v stike,

la zelo groba in nestrpan. Tudi posamezni delavci v tovarni se do nas niso obnašali preveč lepo. Toda vsemo smo iz Češkoslovaške odnesli vtis, da so nas imeli radi — tako naši mojstri in predstojniki kakor večina delavcev, s katerimi smo skupaj delali in se spoprijateljili. Ko smo odhajali, so nam vsi želeli, naj se vrnemo. Objubili smo jim, da se bomo še srečali. Tudi prebivalstvo nam je bilo zelo naklonjeno. To sodepamo iz pozdravov ob odhodu. Videli smo, da velika večina prebivalstva ne odobrava postopanja češke policije.

Ko smo prišli v domovino, so nas izredno lepo sprejeli. Nato so nas razdelili po tovarnah širom Jugoslavije, vsakega po njegovi stroki. Radi se bomo poprijeli dela in to, kar smo se naučili na Češkem, nam bo veliko pomagalo. Vse sile bomo zastavili, da bo naš petletni plan čimprej in čim boljše izpolnjen. Ko bomo dosegli socializem in ga utrdili, bo to najboljši odgovor za vse žalitve, ki smo jih doživeli na Češkem...»

Vlak z mladinci je potegnil proti Gorenjski. Mladinci, bili so med njimi mladi ljudje iz vseh naših ljudskih republik, so se radostni poslovili od Ljubljane. Pot jih vodi v naše tovarne, na novo delo, k delovnim uspehom...

Napetost se je vsak dan večala. Iz drugih domov smo zvedeli, da je policija aretirala tudi precejšnje število učencev. Proti takšnemu postopanju smo vsi Jugoslovani protestirali in napovedali stavko, toda ni veliko zalogo. V našem domu smo bili vsi enotni, niti enega ni bilo, ki bi se dal preslepiti z objubami in se prodal. K nam so poslali tudi nekega učenca, ki je v nekem drugem domu podlegel pritisku. Tudi ta nas je hotel »prepričati«. Toda nismo mu pustili do besede.

Policija nas straži, ljudje se jočejo

Sklenili smo, da na Češkem ne bomo več ostali. Zvedeli smo, da so se prav tako odločili tudi v drugih domovih. Odgovorili smo morali v Prago, kjer je bilo zborna mesto za vse jugoslovanske učence iz vse republike. Ko smo se poslavljali iz Rakovnika, smo videli, kako se ljudje jočejo, ko so videli, kako odhajamo pod policijsko stražo. V Pragi so nas spravili v nekako taborišče, ki ga je stražila policija. Tudi na vlaku, ki nas je končno odpeljal proti domovini, so nas stražili. Vozili smo se v jugoslovanskih vagonih, ker Čehi niso hoteli dati na razpolago svojih, tako da je

itak na ves glas naznanjajo svoje pretenzije na albansko in bolgarsko ozemlje. Če bi mi prejemali vojaško pomoč v vojnem materialu iz inozemstva, bi že davno dokončno zmagali.

Zavračamo nizkotno monarhofašistične klevete o nasilnem izseljevanju grških otrok iz dežele in opozarjamo na pismo generala Markosa Organizaciji Združenih narodov, v katerem razgalja zločinsko početje monarhofašistov, ki so s tem, da obstrajujejo svobodne vasi in mesta, izpostavili žene in otroke teh krajev smrtni nevarnosti in nasilno preselili približno 400.000 kmečkega prebivalstva v mesta, kjer umirajo za lakoto in revščino. Z množičnim pobijanjem staršev so monarhofašisti ustvarili legije nezaščitenih vojnih sirot. Človekoljubni akciji demokratične armade se je zahvaliti, da je bilo 12.000 grških otrok s privoljenjem njihovih staršev rešenih lakote in zanesljivo smrti ter poslanih v države ljudske demokracije, kjer imajo vse potrebne pogoje za bivanje.

Tudi v tem vprašanju je balkanska komisija javno podprla monarhofašiste. Časna demokratična vlada Svobodne Grčije je smatrala za svojo dolžnost do OZN in miru, predložiti to spomenico Generalni skupščini, vendar ji izkušnje iz dosedanjega načina proučevanja grškega vprašanja v OZN ne dajejo povoda za optimizem, da bo grško vprašanje topot pravično rešeno.

Časna demokratična vlada se zaveda, da svobode nihče ne podari, temveč si jo je treba priboriti. Zato bo grško ljudstvo nadaljevalo svojo borbo kljub nasilju, izvajanjem in obrekovanjem do končne zmage.

Kongres mednarodne zadrzne zveze

Praga, 27. sept. (Tanjug) Danes se je začel 17. kongres mednarodne zadrzne zveze, na katerem je zastopanih 26 držav. Kongresa se udeležuje 450 delegatov, ki zastopajo 64 milijonov zadrznikov. Navzoče so tudi delegacije ZSSR, Poljske, Jugoslavije, Bolgarije, Rumunije, Anglije, ZDA in drugih držav.

Na dnevnem redu kongresa je vprašanje odnosa zadrznštva do nacionalizacije, praktični razvoj zadrzne gospodarstva, sodelovanje in nadaljnja politika ter program mednarodne zveze.

Madžarsko-ameriška petrolejska družba podržavljena

Budimpešta, 27. sept. (Tanjug) Ministrski svet je sprejel sklep, na podlagi katerega je prešla madžarsko-ameriška petrolejska družba, v kateri so se dni odkrili velike saboteže pri proizvodnji nafte, v državno last. Vsa podjetja bo v bodoče vodilo ministrstvo za industrijo. Način plačila ameriških delnic tega podjetja bodo določili pozneje.

Angloameriško posojilo Francovi Španiji

London, 26. sept. (Tanjug) »Sunday Times« poroča, da je izdelan skupen načrt za angloameriško posojilo Francovi Španiji. Franco je v zameno za posojilo objubil Anglo-američanom, da bo napravil nekatere spremembe v svojem režimu. List pripominja, da smatrajo to kot prvi korak za vključitev Francove Španije in Salazarjeve Portugalske v »zahodni blok«.

Zadnji korak za dokončno razdelitev Nemčije

Berlin, 26. sept. (Tanjug) Po poročilih sovjetske vojaške uprave je začela ameriška skupina 24. septembra določati mejo med ameriško in sovjetsko cono. Ta najnovjši ameriški ukrep spravlja v zvezo z zasedanjem »parlament«, ki bo v Bonnu in mu bo predloženo načrt ustave tako imenovane »zahodne nemške države«. V tem »parlamentu« bodo prav tako obravnavali vprašanja, ki zadevajo meje pokrajini nemške države. »Neues Deutschland« imenuje ta novi ukrep ameriške vojaške uprave kot zadnji korak za dokončno razdelitev Nemčije, iz katerega je razvidno, da zahodne sile sploh ne mislijo več na umik okupacijskih čet iz Nemčije.

Uprava Marshallovega načrta je zmanjšala financiranje biconije

Berlin, 26. sept. (Tass) Administracija Marshallovega načrta je znatno zmanjšala financiranje biconije. Proračun angloameriške cone je zmanjšal od 450 na 180 milijonov dolarjev, kar je izzvalo v dvoconalnem administrativnem svetu veliko zmedo.

IV. kongres ameriških Slovanov Za prijateljske odnose med ZDA in miroljubnimi slovenskimi državami

Chicago, 27. sept. (Tass) Z geslom borbe za mir in demokratične pravice ameriškega naroda se je začel IV. kongres ameriških Slovanov. Čeprav je ameriška reakcija skušala z avrstvijo kongresa v vrsto »subverzivnih« organizacij in v aretacijo njezgovih tajnika Pirnskega preplatišiti delegate. Na kongresu je bilo nazvočih 800 delegatov, med njimi tudi Pirinski, ki so ga »pogojno« izpustili iz zapora.

Ob začetku kongresa je predsednik ameriških Slovanov Krzicki obsodil ameriške vojne hujskače ter pozval ameriške Slovane naj podpro program napredne stranke pod vodstvom Wallacea in Taylora, čigar smoter je ohranitev prijateljstva med ZDA in miroljubnimi narodi Sovjetske zveze ter drugimi slovenskimi državami. — Velikanski del ameriškega naroda ne želi vojne. Vojnim netilcem ne bo nikoli uspelo uresničiti svojih zlobnih načrtov ter prisiliti ameriške Slovane, da bi se z orožjem v roki borili proti svojim bratom v slovenskih državah. Krzicki je nadalje govoril o sestavi ameriških vladajočih krogov ter naglasil, da je od 125 oseb, ki jih je Truman sprejel v vladni aparat, 45 bankirjev in industrijalcev, 31 generalov, 1 admiral, 17 visokih urad-

nikov itd. V luči teh dejstev prav lahko razumemo Trumanovo doktrino in Marshallovo načrt, ki hočeta uvesti hitlerjevske metode preganjanja antifašističnih organizacij ter vrsto drugih protidemokratskih ukrepov.

Govornik je na koncu izjavil, da Američani slovenskega porekla krepko podpirajo Wallacea v borbi zoper reakcijo in razisem ter kličejo v borbo za mir, blaginjo, varnost in utrditev najbolj prijateljskih tesašnikov med ZDA in slovenskimi državami.

Za Krzickim je govoril podpredsednik Zlatko Baloković, ki je poudaril prispevek ameriških Slovanov pri industrijskem in kulturnem razvoju ZDA ter obsodil poskus ameriške vlade, razglasiti kongres ameriških Slovanov kot subverzivno organizacijo.

Kongres ameriških Slovanov — je dejal Baloković — še nadalje spouje načela svobode in razuma, medtem ko skuša uradna Amerika zastupiti razum in srca naših prijateljev Američanov in jih nahujskati proti narodom in državam, iz katerih smo prišli.

Ob začetku kongresa so govorili tudi razni drugi ugledni ameriški Slovani.

Konferenca žena azijskih držav v Kalkuti prepovedana

Lani je bilo na sestanku Izvršilnega odbora Mednarodne demokratične federacije žena v Stockholmu sklenjeno, da se pošlje v nekatere azijske države komisija z nalogo, da preišče položaj žena v teh državah. Komisija je letos februarja obiskala Indijo, Burmo in Malajsko in je maja v Rimu na sestanku Izvršilnega odbora Mednarodne demokratične federacije žena podala poročilo. Pozneje je bilo sklenjeno, da bo konferenca žena azijskih držav v Kalkuti 15. oktobra.

Komisija je v svojem poročilu podala vrsto novih konkretnih podatkov o strahovitih izkoriščanju in bedi, neznanju in zaostalosti teh narodov, o muk polnem življenju žena in otrok v kolonialnih državah.

Burma, Indija in Malajsko so države neizčrpnega bogastva. Bogate so rudnih zakladov, neprenehnih gozdov in plantaž s tropičnimi kulturami. V proizvodnji bombaža, tobaka in riža je Indija druga država na svetu. V proizvodnji oljnih proizvodov, sladkornega trsa in kož prava, v proizvodnji žita pa četrta, Indija daje 95% svetovne proizvodnje jute.

Vendar narodi teh držav živijo poleg bogastva svoje domovine v neizmerni bedi. Tako je Burma, katere glavno mesto je Rangun, po umrljivosti zaradi tuberkuloze prvo mesto na svetu, svetovni izvoznik riža. V svojem nenasičenem pohlepu po bogastvu teh bogatih držav tuji imperialisti narode teh držav strahovito zatirajo in izkoriščajo.

V svojem poročilu na sestanku Mednarodne demokratične federacije žena je gospa Simon Bertram rekla: »V Indiji 200 milijonov mater nima možnosti zagotoviti svojim otrokom toliko hrane, kolikor jim je potrebno za golo življenje.« Otroci Indije že v šestem letu začno delati na plantažah za bedno nagrado, za katero je mogoče dobiti dve škatlici vžigalic. 12 do 15 letna nedorasla dekleta živijo v zakon. Njih povprečna življenjska starost je 27 let. Indijske matere hodijo, da zaslužijo mezdo, s katero morejo kupiti pol litra mleka ali malo več kot pol kilograma riža, na delo z otroki na hrtbu. Med svojim delom na plantažah pod žgocim tropiskim soncem so v neprestanem strahu, ali so otroci, ki jih imajo na hrtbu, še živi. Polovica otrok umre v prvem letu svojega življenja.

V Indiji je 75% ljudi nepismenih, žena pa tudi do 95%.

Strahovito zatiranje kolonialnih narodov po tujih imperialistih še bolj večja gibanje teh narodov za osvoboditev iz jarma izkoriščevalcev, kar pa izziva še hujska preganjanja. Lutkovna indijska vlada brez usmiljenja preganja poskuse žena, združiti svoje sile v borbi za osnovne pravice, v borbi za življenje svojih otrok.

Vlada zahodne Bengalije je aretirala voditeljico organizacije žena v Bengaliji Ronono Sakravertij zaradi njene aktivnosti. Z nedostjo predse-

nika Roja je policija streljala na spreved žena, ki so protestirale proti aretaciji voditeljice, ki so organizirale stavko. V pokrajini Bombay so bili v neki tekstilni tovarni odpuščen delavci brez razloga, 3000 delavcev in delavk je začelo s stavko v znak protesta proti tej krivici. Policija je zato začela z aretacijami in pretepanjem delavcev. Vsi organizatorji stavke so bili aretirani, med njimi tudi 90 žena in 20 otrok.

Iz dneva v dan se ponavljajo ta preganjanja, aretacije, mučenja in ubijanja tistih, ki se bore za svoje osnovne pravice. Nameravana konferenca v Kalkuti 15. oktobra, za katero so se žene Azije pripravile, da se pogovore o svojih življenjskih problemih in problemih svojih otrok, bi bila velikega pomena za borbo kolonialnih narodov, posebno pa za osvoboditev žena iz suzenjskega položaja, zatiranja in izkoriščanja po tujih imperialistih. Žene Azije so na tej konferenci povzdignile svoj glas in obtožile za svoje težko življenje, za bedo in zgodnje umiranje svojih otrok tuje imperialiste in domače lutkovne vlade, ki jih brez milosti izročajo izrabljanju nenasičnih tujevcv.

Zato je lutkovna vlada Indije v korist svojih gospodarjev prepovedala konferenco žena azijskih držav, ki bi morala biti 15. oktobra v Kalkuti.

V duhu protimperialistične in demokratične zunanje politike naše države so žene Jugoslavije vedno aktivno spremljale življenje narodov, posebno pa življenje žena v kolonijah, in podpirale borbo kolonialnih narodov. Storile so vse za žensko demokratično gibanje, ker so tudi same še nedavno živele v polkolonialnem suženjstvu, ker so z borbo, skupno s svojim ljudstvom in pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije, vrgle s sebe jarem tuje imperializma in njegovih domačih pomagavcev ter danes svobodno grade socializem, grade srečo in blagostanje zase in za svoje otroke. Ravno zato, ker znamo ceniti svojo z borbo pridobljeno svobodo, spremljamo s simpatijami borbo zatiranih kolonialnih narodov in zato bo prepoved konference azijskih žena izzvala val odporčenja in protestov med našimi ljudskimi množicami, med množicami jugoslovanskih žena.

Protestna brzojavka centralnega odbora AFZ Jugoslavije

Ob prepovedi konference žena azijskih držav je centralni odbor AFZ Jugoslavije poslal predsedniku azijske vlade Panditu Nehru tole brzojavko:

»V imenu vseh jugoslovanskih žena protestiramo proti prepovedi konference žena azijskih držav in zahtevamo, da dovolite zasedanje konference.

Odločno protestiramo in obsojamo preganjanja, ki jih organi vaše policije izvajajo nad indijskimi ženami.«

Centralni odbor AFZ Jugoslavije.

la zelo groba in nestrpan. Tudi posamezni delavci v tovarni se do nas niso obnašali preveč lepo. Toda vsemo smo iz Češkoslovaške odnesli vtis, da so nas imeli radi — tako naši mojstri in predstojniki kakor večina delavcev, s katerimi smo skupaj delali in se spoprijateljili. Ko smo odhajali, so nam vsi želeli, naj se vrnemo. Objubili smo jim, da se bomo še srečali. Tudi prebivalstvo nam je bilo zelo naklonjeno. To sodepamo iz pozdravov ob odhodu. Videli smo, da velika večina prebivalstva ne odobrava postopanja češke policije.

Ko smo prišli v domovino, so nas izredno lepo sprejeli. Nato so nas razdelili po tovarnah širom Jugoslavije, vsakega po njegovi stroki. Radi se bomo poprijeli dela in to, kar smo se naučili na Češkem, nam bo veliko pomagalo. Vse sile bomo zastavili, da bo naš petletni plan čimprej in čim boljše izpolnjen. Ko bomo dosegli socializem in ga utrdili, bo to najboljši odgovor za vse žalitve, ki smo jih doživeli na Češkem...»

Vlak z mladinci je potegnil proti Gorenjski. Mladinci, bili so med njimi mladi ljudje iz vseh naših ljudskih republik, so se radostni poslovili od Ljubljane. Pot jih vodi v naše tovarne, na novo delo, k delovnim uspehom...

Pred II. kongresom KP Slovenije

Velikostni delovni uspehi, ki so jih dali naši delavci, delovni kmetje in delovna inteligencija pri obnovi porušene domovine in jih dajejo v graditvi socializma, številno junakov dela, udarnikov, novatorjev in racionalizatorjev, ki zavestno krajšajo našo pot v socializmu, so v zgodovinskih dneh V. kongresa KP Jugoslavije narasli do neslutenih višin. Delovno ljudstvo je v teh dneh izrazilo s delovnimi uspehi neomajno zaupanje naši Partiji in njenemu vodstvu. Delovni potet je še povečalo ogorčenje naših množic zaradi nesramnih obrekovanj, ki prihajajo iz nekaterih demokratskih držav. Z novimi delovnimi obveznostmi so naši delovni ljudje pokazali neporušljivo enotnost komunistov in nepartijcev. Deset tisoč resolucij, ki jih pošiljajo delovni kolektivi Centralnemu komiteju KPJ vsebujejo delovne obveznosti kot dokaz zaupanja v našo Partijo in obenem odgovor na umazano obrekovalno gonjo proti naši državi.

Po razglasitvi sklepa o sklicanju II. kongresa KP Slovenije naše delovne množice še v večjem poletno nadaljujejo borbo za izpolnjevanje nalog petletnega plana in borbo za zgraditev socializma. Oborožene z novimi delovnimi izkušnjami, ki so si jih pridobile v tekmovanju na čast V. kongresa KPJ, razvijajo socialistično tekmovanje v znamenju priprav na II. kongres KPS. Delavci po tovarnah in podjetjih ob tem, ko izpolnjujejo obveznosti za I. kongres

Enotnih sindikatov Jugoslavije, le-te zvišujejo in z neprestanim večanjem delovnih naporov kažejo neomajljivo vero v Partijo in njeno vodstvo.

V cementarni Anhovo v Novi Gorici je to tekmovanje že dalo novatorja in nove junake prostovoljnega dela. Široko se je razvilo tekmovanje frontnih organizacij, za katero so dali pobudo člani Fronte lendavskega okraja, ki so sprejeli obveznost za graditev zadržnih domov, za dvig hektarskega donosa, za brezhiben odkup koruze, vina itd., za melioracijo pašnikov in podobno.

Prav posebna živahnost v tekmovanju je zajela naše zadržne domove, kjer so delovni kmetje in ostali graditelji zadržnih domov z visokimi obveznostmi dokazali trdno povezanost delovnih množic s Partijo in njenim vodstvom.

Člani SKOJ-a in Ljudske mladine bodo s svojim tekmovanjem za IV. kongres SKOJ-a izpolnjevali naloge, ki jih je pred mladino postavil V. kongres KPJ ter se tako dostojno pripravili za II. kongres KP Slovenije. Prav tako članice AFZ v svojem tekmovanju dodajajo nove obveznosti v počastitev II. kongresa KPS.

Socialistično tekmovanje je zajelo najširše množice, ki globoko občutijo in s tem tekmovanjem tudi dokazujejo neporušljivo povezanost s svojo Partijo, ki jih je privedla po težkih borbah v svobodo in jih vodi v novo — socialistično žitljenje.

ena skoraj do vrha, sedaj še pridužuje gospodarske prostore. Vse podatke o delu vaščanov najdemo v statistiki, ki jo skrbno vodi tajnik krajevne uprave, učitelj Babič. Tako vodi dnevnik dela že od prvega dne, ko so začeli graditi. Od 5. aprila, ko so v nekaj urah zložili 8000 kg cementa, ve za vsak dan, koliko je bilo opravljenega dela.

20. januarja je bil prvi sestanek za graditev zadržnega doma. Takrat so izvolili gradbeno upravo s predsednikom tov. Verbanjškom in tajnikom tov. Babičem. Takrat so nameravali zgraditi svoj dom že do 1. maja, toda dva in pol meseca so se borili za zemljišče. To je zavrla njihovo delo. 19. aprila so zasadijo prvo lopato na mesto, kjer se danes že visoko dvigajo zidovi novega zadržnega doma.

Graditelji so pripravili in prevozili na gradišče 152.000 kub. m kamna, 78.000 kub. m peska, izkopali so 212 kub. m temeljev, zabetonirali 152 kub. m temeljev in sezidali 106 kub. metrov zida. Do 20. t. m. so opravili 9590 prostovoljnih delovnih ur.

Pri graditvi sodeluje 11 vasi. Vsak dan dela ena vas. Imajo točen načrt dela in delovne sile. Vsak ponedeljek pridejo na delo vaščani iz Sardinje in Lunovca, v terek iz Hajndle in Strmca, v sredo iz Irgovišča. Pri delu so se izkazali tudi posamezniki: Matija Sok iz Mihovca je opravil že 27 voženj, Anton Meško, ki je začel prvi voziti za zadržni dom, je do danes opravil 14 voženj z volovsko vprego. Ivan Kandič je opravil 22 voženj. Tako vodijo točno statistiko za vsakega. Točna statistika je graditeljem pri gradnji v veliko pomoč, opominja in bodri jih pri delu.

Na drugih gradiščih ne zaostajajo

Pri Marku niže Ptujja delajo tudi ponoci. Na gradišču ponosno plapolata prehodna zastavica Izvršnega odbora OF Slovenije, ki so jo graditelji prejeli za svoje požrtvovalno delo. Vaščani te vasice na Dravskem polju hočejo zgraditi svoj zadržni dom do 1. kongresa KPS. To je bila njihova obveznost ob sprejemu prehodne zastavice.

Na gradišču v Dornavi imajo prav tako prehodno zastavo IOOF Slovenije. Precej dolgo so v tej vasi reorganizirali kulaki zavirali delo. V Tednu zadržnih domov je gradišče oživelo. Danes že zidajo. Delajo tudi ponoči. Največ zaslug za napredek dela imajo frontovske brigade in dober razpored dela.

V Podlehniku že betonirajo vene nad pritličjem. Opravili so nad 10.000 prostovoljnih delovnih ur. V poljski opekarni izdelujejo opeko.

Tudi v Turnišču se že visoko dvigajo zidovi. Primanjkuje zidarjev, delo je tudi zastalo zaradi poljskih del.

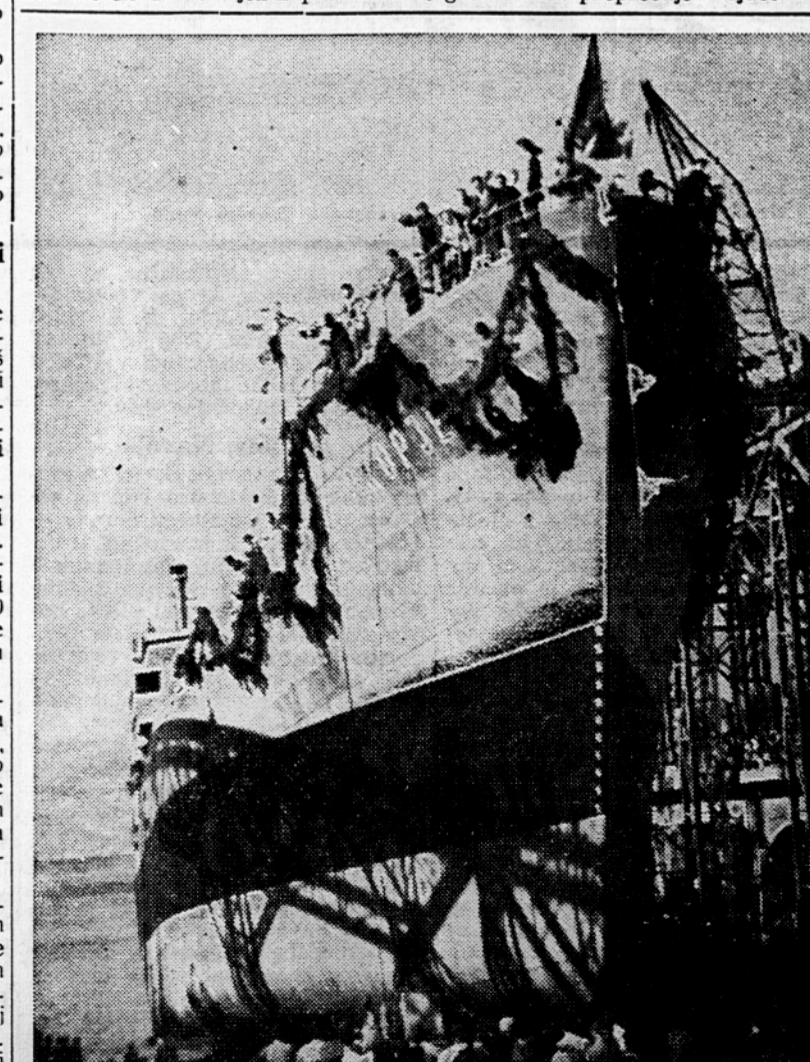
Zidajo že tudi v Litmerku. Temelje betonirajo pri Vidu, v Cirkolnah, Zavrču, Gorišnici, Bolfenku, Stopercih in Lovrencu. Temelji so že izkopani na Hajndlu, Slovenji vasi, Staršah in Juršinih.

Takšno je danes stanje na gradiščih zadržnih domov v ptujškem okraju. Da delo trenutno še boljše ne poteka, je vzrok spravljanje poljskih pridelkov. Na večini gradišč so že napeljavne razsvetljave, tako da bodo delali tudi ponoči.

Z delom ne smemo prekiniti niti za en dan, je geslo graditeljev v ptujškem okraju.

Veliko zanimanje za jugoslovanski paviljon na velesejmu v Trstu

Na velesejmu v Trstu, ki bo odprt do 4. oktobra, vzbuja posebno pozornost jugoslovanski paviljon. Obiskovalci se posebno zanimajo za proizvode jugoslovanske usnjarske, krznarske, lesne in galanterijske industrije. Doselej so odkupili že veliko število razstavljenih predmetov.

V četrtek 23. septembra je slavil delovni kolektiv ladjedelnice »S. majna na Reki novo zmago. Komaj štiri mesece po sploštvu naše prve doma zgrajene motorne ladje »Zagrebg« so spustili v morje njeno posredno 4000 tonski, 101 m dolgi tovorni motorni brod »Skopjec

0 obveznih prevozih v gozdarstvu in lesni industriji

V naših gozdovih sekajo vsak dan velike količine lesa, bodisi jamski les, celulozni, drva itd. S sečnjo raznih gozdnih sortimentov je tesno povezano tudi vprašanje prevoza lesa iz gozdov. Precej velike količine lesa leže v gozdovih zadržnega in državnega sektorja. V drugem gozdarskem tednu so bile precejšnje količine lesa posekane, še večje količine lesa pa čakajo na obratih in postajah za odvoz. Naši vozniki pa doslej niso izvršili svojih nalog pri prevozu lesa iz gozdov.

V naši republici imamo stalne voznike, ki vozijo različne gozdne sorte in področja. Imamo voznike, ki vozijo po 20—25 dni v mesecu les iz gozdov. Vožnje so deloma v režiji gozdnih uprav ali pa so vozniki najeti in se v glavnem preživljajo od prevoznitva. Precejšnje število pa je tudi voznikov, dobro situiranih in bogatih kmetov, ki imajo dobro vpregno živino, ki pa napravijo samo po nekaj voženj mesečno ali pa še teh ne.

Razumljivo je, da se na tak način ne morejo pravočasno in plansko izvrševati vse naloge, ki so v zvezi s prevozom lesa iz gozdov do kamionskih cest, lesnih bratov in žag ter železniških postaj in skladišč.

Zaradi vseh teh nerednih in nezadostnih voženj iz gozda je bila izdana uredba o obveznih prevoznih storitvah v gozdarstvu in lesni industriji. Oglejmo si nekaj okrajev, kako je bilo tam z vozniki odnosno prevozi.

V območju okraja Jesenice imamo okrog 700 voznikov, vozijo le pa v poletnih mesecih samo nekaj desetih voznikov. V območju okraja Kranj je cez 500 voznikov, vozijo jih je pa samo okrog 45. Ribniška dolina ima okrog 300 voznikov, stalno jih je pa vozilo le okrog 50. Nič boljše ni bilo v ostalih krajih kot n. pr. v okrajih Dravograd, Poljane, Novo mesto itd. Nekdo so vozniki radi vozili za 50 do 90 dni dnevno. Danes pa kmet dobi za vsako stvar, ki jo prodal, led denar, vožnje pa račun na 10—15 krat dražje kot prej, čeravno vsak ve, da je razmerje med sedanjim in predvojnimi dinarjem 1 : 3.

Če hočemo planske prevozne obveznosti izvršiti pravočasno, je nujno, da se bo uredba o obveznih prevozih

lesa iz gozda dobro izvrševala. Uredbo o obveznih prevoznih storitvah morajo dobro proučiti vsi direktorji gozdnih gospodarstev, upravitelji gozdnih uprav, predstavniki lesnih zadrug na okraju in člani lesnega odseka pri kmetijski zadrugi na vasi.

Gozdna gospodarstva in predstavniki lesnega odseka pri okrajnih zvezah so dolžni napraviti mesečno točen plan prevoza gozdnih sortimentov. Ta plan je treba predložiti okrajnemu izvršilnemu odboru v pregled. Okrajni izvršilni odbor na podlagi planskih obveznosti predpiše število dni in ostale prevozne obveznosti za posamezne kraje in področja. Vozniki na posameznem področju in v kraju pa bodo točno obveščeni, ali bodo vozili les za zadržni ali za državni sektor.

Okrajni izvršilni odbor bo moral imeti točen pregled vseh voznikov v svojem okraju, a istočasno bo moral imeti točen pregled lesne mase, ki se bo morala mesečno prevoziti iz zadržnih in državnih gozdov. Povsem je razumljivo, da se ne bodo štele v obvezne vožnje tiste, ki jih bo kmetovnik napravil v privatne namene.

V vsakem kraju pa bodo morali biti v najtesnejših stikih gozdni upravitelji ter člani lesnih odsekov pri kmetijskih zadrugah tako, da bodo zajeji in mobilizirani vsi vozniki. Jasno je, da bodo tisti vozniki, ki vozijo še sedaj po 20—25 voženj mesečno, ravno tako vozili tudi v bodoče. Njih torej ta uredba ne zadene. Pač pa bodo dolžni določeno število dni voziti les vsi vozniki, ki so dosedaj stali ob strani; med njimi pa je mnogo imovnih kmetov, ki imajo tudi po dva para konj ali volov. Gre torej tudi zato, da se bo sodelovanje pri izpolnjevanju našega lesnega plana v pogledu prevoza razširilo tudi na tiste posestnike, ki doslej niso sodelovali. Nepravilno bi bilo, da bi svoje dolžnosti izpolnjevali samo eni in po večini mali in srednji kmetje, razni vaški bogataši bi se pa izmikali. Zato je važna naloga ljudskih odborov, da uredba o obveznih prevozih točno izjavijo. Uredbo je treba voznikom pravilno raztolmačiti pa se bodo nedvomno odzvali.

Omeniti pa je treba, da je za vsakega voznika, ki bi sabotiral in ne bi izpolnjeval predpisanih in njemu dolo-

čenih voženj iz gozda, določena kazen do 20 dni poboljševalnega dela ali pa denarna globa do 10.000 din.

Napačno bi bilo, če bi čakali in odlašali, da se uredba o obveznih prevoznih storitvah v gozdarstvu in lesni industriji sama od sebe sprovede v življenje. Napačno bi tudi bilo, če bi si o tem vprašanju gozdna gospodarstva in lesni odseki okrajnih zvez kmetijskih zadrug dopisovali z okrajnimi odbori. Dejansko so v nekaterih krajih že začeli uredbi izvajati. Potrebno pa je, da okrajni izvršilni odbori na podlagi danega jim mesečnega plana prevoza lesa za zadržni in državni sektor ob tehnični pomoči gozdnih gospodarstev ter lesnega odseka okrajne zveze kmetijskih zadrug takoj prične izvajati uredbu samo. Velike zaloge lesa, ki leže v gozdovih, velike naloge, ki nas letos še čakajo v gozdarstvu in lesni industriji, zahtevajo najboljši odnos do prevoza.

Nedvomno bodo lahko k pravilni in organizirani mobilizaciji voznikov pripomogla tudi poverjenstva za gozdarstvo in lesno industrijo, ki se bodo te dni ustanovila v vseh okrajih, kjer sta gozdarstvo in lesna industrija glavna panoga gospodarstva. Poverjenstva pa bodo tudi v veliko pomoč okrajnim izvršilnim odborom pri mobilizaciji voznikov. Zaradi obravnavanja nalog v gozdarstvu in lesni industriji pa se bodo morali sestajati vsajih 10 dni na okraju direktor ali sekretar gozdnega gospodarstva, direktor lesno-industrijskega obrata, predstavnik lesnega odseka okrajne zveze kmetijskih zadrug, poverjenstva za gozdarstvo in lesno industrijo, ter član okrajnega izvršilnega odbora. Na teh posvetih bodo v celoti obravnavali problematiko gozdarstva in lesne industrije v okraju. Prav tako se bodo sestajali vsajih 10 dni na gozdarske posvete gozdnih upraviteljev ter predstavnikov gozdarsko-lesnih odsekov pri kmetijskih zadrugah na območju enega ali več krajevnih odborov. Na te sestanke bodo pritegnili tudi obratovodje državnih in zadržnih obratov. Ti gozdarski sestanki bodo važni zaradi tesnejše povezave obeh sektorjev, kajti doslej sta se brigala za gozdarsko in žagarsko proizvodnjo v vsakem okraju in kraju državni in zadržni sektor vsak zase.

Tovarna Swaty presega obveznosti

V počastitev II. kongresa KPS je delovni kolektiv tovarne umetnih brusov 'Swaty' v Mariboru napovedoval tekmovanje vsem podjetjem keramične industrije v Sloveniji v preseganju plana, znižanju proizvodnih stroškov, delovni disciplini, doseganju plana kadrov, v ideološki graditvi in v prostovoljnem delu.

Tovarna umetnih brusov 'Swaty' presega stalno svoj proizvodni plan. Tako je tudi v avgustu presegla plan za 3%. V primeri z letom 1939 se je proizvodnja zvišala več kot za enkrat. To pa zato, ker so bolj ekonomično izkoristili keramične peči ter začeli izdelovati nove plošče z bakerlitnimi vezmi, ki doslej v Jugoslaviji sploh niso bile izdelane. Proizvodnja bodo še zvišali, ko bodo adaptirali peči za žganje umetnih brusov. Uspehe so dosegli tudi pri znižanju polne lastne cene. V tovarni je več racionalizatorjev, med njimi Ladislav Sinkovič, ključavničar, ki je zaščetil forme za oblikovanje umetnih bru-

sov z železnimi obložki ter s tem skrajšal in prihranil material. M.

Josipdolski kamnoseki tekmujejo v čast II. kongresa KPS

Sindikalna podružnica kamnoseških delavcev v Josipdolu pri Ribnici na Pohorju je na množičnem sestanku pregledala doseženo delo in postavila nove naloge za čim uspešnejšo izpolnitev plana v letu 1948. Sestanka se je udeležilo preko 250 delavcev. Člani so sprejeli obveznost za frontovsko cesto in napovedali tekmovanje granitni industriji v Oplotnici. Ker se Josipdolski kamnoseki zavajajo dolžnosti do Partije, ki jih je vodila skozi štiriletno borbo, so se z veseljem odločili izvesti frontovsko obveznost v počastitev II. kongresa KPS. Do konca leta bodo napravili 1.500.000 granitnih kock ter 1000 m³ robnikov. Delavci pravijo, da bodo tudi to obveznost presegli.

V ptujškem okraju bodo dogradili zadržne domove do II. kongresa KPS

19. t. m. je bilo v Ptujju zasedanje okrajnega plenuma OF. Na plenumu so poleg drugih važnih stvari pregledali protie delo zadržnih domov. V začetku akcija ni potekala zadovoljivo. V krajevne uprave so se vrnili kulaki, katerim so zadržni domovi na v peti, zato so ovirali njihovo graditev. Okrajna uprava je mnogo razpravljala o graditvi, imela je nešteto sej, sprejela desetine obveznosti. Toda vse je ostalo samo na papirju. Delo ni napredovalo. Nekaj kubnih metrov peska ali kamna in kakšno debilo; to je bila še v maju slika na večini gradišč. Po ostalih okrajih so se že dvigali zadržni domovi. Ptujčani pa so spali.

V kongres je razgibal tudi graditelje v ptujškem okraju. Zrasla sta domova v Rogoznici in Muretincih, tudi na ostalih gradiščih so pričeli z živahnim delom. Organizirali so »Teden zadržnih domov« in dosegli ogromne uspehe. Razgibali so vsa gradišča. Izkušnje, ki so jih pridobili v tem tednu, so bile graditeljem še nadalje v veliko pomoč. Množični sestanki po vaseh, točno izdelani dnevniki operativni plani, frontovske brigade in kontrola nad izpolnjevanjem dnevnega plana — to so bile zlate izkušnje iz »Teda zadržnih domov«. S temi izkušnjami gredo graditelji ptujškega okraja v nadaljnje tekmovanje. Na plenumu so sprejeli sklep, da zgradijo do II. kongresa KPS vseh 22 za letos predvidenih zadržnih domov in napovedo tekmovanje vsem graditeljem zadržnih domov v Sloveniji.

Okrajna uprava dela načrtno

Glavni vzrok uspeha pri zadržnih domov je dobra okrajna gradbena uprava. Predsednik uprave, tovarišica Lojzka Strojnik pravi takole: »Vse preveč birokracije, govornjenja in nenačrtnega dela, to je v začetku zaviralo delo, sedaj pa dela okrajna uprava po planu. Vsako gradišče ima svoj plan. Okrajna uprava je sestavljena iz širše okrajne uprave, ta pa iz komisij za gradbeni material in kulturno prosvetno delo.«

Večkrat, tedensko se zbere zvečer širša gradbena uprava. Predsednik uprave nakaže najvažnejše naloge za nadaljnje delo: preprečeno delo na vseh gradiščih, organizirati ga v tleh in tudi v širih izmenah; slehemelega človeka zainteresirati za graditev, vse mora govoriti o zadržnih domovih.

Sledijo poročila posameznih komisij. Finančna komisija pravi: pri zadnji priveditvi je bilo 117.000 din čistega dobitka.

Komisija, ki odgovarja za les, ne more podati točnega pregleda, koliko je že zbrane gozda. Zato bo morala svoje delo izboljšati.

Komisija za opeko poroča o zbiranju opeke pri privatnikih in o izdelovanju opeke v poljskih opekarnah. V Ormožu imajo že 175.000 kosov opeke. Grajeja je izdelala opeko zase. Delo v opekarnah bodo pospe-

šili še z večjo mobilizacijo mladincev. Apno je že pripravljeno, prav tako cement, pesek in gramoz ter kamen.

Komisija za kulturo in prosveto poroča, da bodo na gradiščih predvajali filme.

Komisija za strokovno delovno silo poroča, da primanjkuje zidarjev, ker je sedaj večina zidarjev zaposlenih pri graditvi pitališč. Vprašanje strokovnih delavcev bodo rešili na ta način, da bodo dala posamezna gradišča na pitališča prostovoljce, del zidarjev pa bo lahko odšel na delo za zadržne domove. Organizirali bodo letete zidarske ekipe, ki bodo prisločile na pomoč, kjer bo potreba največja.

Komisija za prevoz poroča, da bodo doslej vodili strogo kontrolo nad vsem prevoznimi sredstvi. Ne bo se več zgodilo, da bi vozili prazni kamioni, gradišča pa bi čakala na material. Tudi ne bo stalo 7 avtomobilov okrajnega avtopodjetja neizkoriščenih v garaži, kot se je to zgodilo prejšnji teden.

Po poročilih komisij razpravljajo na seji še o bodočih nalogah: o nabavi materiala iz lokalnih virov, o organizaciji letičnih mladinskih brigad, o planih posameznih gradišč in o ustanovitvi tekmovalne komisije. Sprejmejo nove sklepe, ki morajo biti do prihodnje seje izpolnjeni.

V Grajeni so vaščani izdelali 150.000 zidakov

Na najlepšem prostoru v Grajeni se že visoko dvigajo zidovi novega zadržnega doma. Na gradišču vidiš pri delu same kmečke ljudi. Zidarji zidajo pritličje, vaščani pa jim prinašajo malto in opeko. 50 letna kmetica nosi vodo. Tudi ona hoče dati svoj delež pri zadržnem domu.

Na gradišču je tudi poljska opekarna. Ze zgodaj spomladi so začeli kopati vaščani glino in delati opeko. Začgali so že pečnico s 60.000 zidaki. Te so že porabili. Sedaj gori nova kopa, v kateri je zloženih 75.000 zidakov. Opeke imajo pripravljene še za eno kopo, ki bo tudi v kratkem zagorela.

Vaščani so že spomladi sprejeli obveznost, da bo vsak delal 10 dni na gradišču. Danes čutijo vsi dolžnost, da pridejo na delo. Cimprej hočejo zgraditi zadržni dom, ker ga že nujno potrebujejo. Nimajo primernih prostorov za kmečke zadrge in za sestanke. Vse to bodo uredili v zadržnem domu.

Graditelji v Grajeni so tudi samo-iniciativni. Ko niso imeli žičnikov in betonskega železa, so zbrali kmečke bone in z njimi nabavili železo in žičnike. Pomanjkanje zidarjev so rešili tako, da so kmetije, ki so skoraj vsi pričueni zidarji, pomagali zidati. Tudi vsa tesarska dela bodo opravili kmetje.

Pri Veliki Nedelji dobro razporejajo delovno silo

Sredi vasi se dviga nova stavba, zadržni dom. Dvorana je že zgra-

Na sindikalni konferenci v Kranju so razpravljali o zbolšanju delavske preskrbe

V nedeljo 28. septembra je bila v Kranju konferenca vseh poverjenikov za preskrbo pri krajevnih sindikalnih svetih za Gorenjsko.

Dnevni red konference je zajel glavna in najbolj pereča vprašanja današnje preskrbe delavstva, tako reorganizacijo menz v delavsko-nameščenke restavracije, pomen in naloge obratno industrijskih magazinov, obratne ekonomije in zvezi z jesenskim planom setve, delo komisij za preskrbo in družbenih kontrol, vprašanje prevoza ter gradnje stanovanj za delavce in plan gradnje.

Poverjeniki so podali poročila, koliko so posamezni kraji že storili za reorganizacijo menz v delavsko-nameščenke restavracije. Tako so pred kratkim imeli v Kranju konferenco upravni menz, ki so o tem podrobneje razpravljali. Postavili so natančne roke za posamezna podjetja in obrate, do katerih mora biti to vprašanje rešeno. Tako bo tovarna Intex uredila svojo restavracijo že do 1. oktobra, vsa ostala podjetja pa najkasneje do 1. januarja. Prav tako bodo uvedla restavracije v najkrajšem času podjetja kakor železarna na Jesenicah, tovarna vetrig v Lescah in hidrocentrala Meste. Delegati so poudarjali, da prav pomanjkanje stanovanj in urejenih menz najbolj zavira dotok delovne sile z dežele v industrijo. Prav tako pa tudi pomanjkanje otroških jasli in domov igre in dela preprečuje vključevanje

žensk v proizvodnjo. Z ureditvijo menz nastaja obenem vprašanje ureditve dobrih kleti, ki so nujno potrebne vsaki restavraciji kot shramba zimске hrane — krompirja, zelja, pese, jabolk itd.

V razpravi o nalogah obratno industrijskih magazinov so udeleženci konference ugotovili vrsto pomanjkljivosti in napak pri njih poslovanju. Tako so ugotovili, da imajo magazini večinoma slabo urejeno dobavo artiklov po lokalni mreži in da se preveč zanašajo na dobavo garantiranega blaga. Od tod tudi izvira pogosto pomanjkanje nekaterih najpotrebnejših živil, s katerimi bi bili lahko dobro oskrbljeni.

Zivažen razgovor se je razvil tudi ob vprašanju ureditve obratnih ekonomij in družbenih kontrol. Nekatera podjetja imajo že danes zelo dobro urejene ekonomije, kakor Intex, Gumi-Sava in Standard v Kranju, pa tudi železarna na Jesenicah, ki ima poleg tega že tudi organizirano družbeno kontrolo, le da deluje ta še zelo na ozki osnovi. Podjetja v Skofji Loki med seboj kar tekmujejo, katero bo dobilo čim več zemlje za ureditev ekonomije. Tako imajo nekatera podjetja že urejene ekonomije, druga pa so še brez njih zaradi nepravilne razdelitve zemlje. Krajevni strokovni svet v Skofji Loki ima tudi že postavljen odbor družbene kontrole, ki ima kakor povsod drugod naloge izvajati v imenu delovnega kolektiva nadzorstvo nad poslovanjem menz in ekonomij. Namen obratnih ekonomij je povsem jasen. S pridelki ekonomij bodo obratne menze in restavracije lahko nudile delavcem in nameščenecem cenejšo hrano, obenem pa bodo ekonomije močan pripomoček za intervencijo na trgu in regulacijo cen.

Za čimboljšo obdelavo ekonomije je treba podvzeti čimprej vse potrebne ukrepe. Predvsem je treba postaviti ekonomijam dobre upravitelje, ki se bodo resnično zavedali svoje odgovorne naloge. Z naprednimi sredstvi in s prostovoljnimi delom delavcev se bodo ekonomije lahko res uspešno obdelovale. Napačno so vprašanje ekonomije postavili v Kočevju, kjer je rudniško ekonomijo

upravljal posestnik 4 ha zemlje, ki jo je gnojil z umetnim gnojilom ekonomije in se je brigal samo za svojo zemljo, ekonomijo pa je popolnoma zanemaril. Prav tako je bila v Kočevju popolnoma zgrešena delitev zemlje po krpah delavcem, ki bi naj pomagali pri obdelavi ekonomije, ko so pri svojem delu kaj mogli obdelati dobljeno krpo zemlje.

V prihodnjih dneh bo ena najvažnejših nalog preskrbeti delavcem in nameščenecem kurivo. O tem vprašanju je bilo na konferenci precej govora. To nalogo bo mogoče najlaže izvesti na tak način, da bodo posamezne sindikalne podružnice postavile v gozdove delovne ekipe, ki bodo pripravile drva na mestih, ki jim ga bodo določile gozdne uprave. Sindikalne podružnice, ki bodo ekipe organizirale, bodo z drvmi tudi razpolagale in jih razdeljevale.

Eno najtežjih vprašanj je v večini industrijskih središč preskrba delavcev in nameščenecv s stanovanji. S tem v zvezi nastaja potreba po novih gradnjah stanovanjskih objektov. Na Jesenicah gradj stanovanjske bloke železarna sama, v Lescah pa so prosili za brezobrestno posojilo za gradnjo stanovanj. Pomanjkanje delovne sile bodo sami rešili z organizacijo prostovoljnega dela.

Ob zaključku konference so udeleženci sprejeli vrsto sklepov, ki jih bodo začeli izvajati takoj na svojih delovnih področjih. Tako bodo posvetili vso skrb pravilni reorganizaciji menz v delavsko-nameščenke restavracije. Jesenski setveni plan za ekonomije bodo takoj izdelali in ga poslali ministrstvu za kmetijstvo v potrditev. Takoj bodo pričeli z organizacijo ekip za sečnjo drv. Prav tako bodo takoj izdelali plan za gradnjo stanovanj in ga poslali Glavnemu odboru ES najkasneje do 20. oktobra. Učvrstili bodo delo komisij za preskrbo in stanovanja ter družbene kontrole. Oskrbeli bodo delavsko-nameščenke restavracije in obratne menze z zimskimi artikli. Posvetili bodo vso skrb obratnim ekonomijam, da bodo začele gojiti plemenito žvino, perutnino in zajčerejo.

Navodilo zvezne vlade o ustanovitvi kontrolnih komisij

Na predlog predsednika zvezne kontrolne komisije je predpisala zvezna vlada navodilo za ustanovitev okrajnih (mestnih in rajonskih) kontrolnih komisij in organov narodne inspekcije. V smislu splošnega zakona o ljudskih odborih bodo izdale vlade ljudskih republik uredbе, s katerimi bodo predpisale ustanovitev okrajnih (mestnih, rajonskih) kontrolnih komisij pri vseh okrajnih, mestnih kakor tudi rajonskih ljudskih odborih velikih mest. Te komisije so organi ustreznega ljudskega odbora, po katerem izvajata odbor in republiška kontrolna komisija splošno državno kontrolo. Komisije ustanavljajo z odločbo okrajnega (mestnega, rajonskega) ljudskega odbora. Komisija ima predsednika in potrebno število članov. Predsednika postavlja Izvršilni odbor okrajnega (mestnega, rajonskega) ljudskega odbora iz vrst svojih članov, ostale člane pa postavlja tudi Izvršilni odbor iz vrst oseb, ki jih predlagajo družbene organizacije ali izmed drugih oseb in sicer v soglasnosti s predsednikom republiške

kontrolne komisije. Ljudski inspektorji delajo službo prostovoljno. Za uspešno delo lahko Izvršilni ljudski odbor podeli inspektorju nagrado. Nagrado lahko dobi tudi vsaka druga oseba, ki sodeluje s kontrolnimi organi in pripomore k temu, da niso oskudovani ljudska imovina in državni interesi.

Podobne odredbe o notranji organizaciji okrajne (mestne, rajonske) kontrolne komisije in organov ljudske inspekcije izdaja republiška kontrolna komisija po splošnih navodilih zvezne kontrolne komisije.

Naloga teh kontrolnih komisij in organov narodne inspekcije, je pomoč in nadzorovanje za poslovanje in delo organov državne uprave, ustanov in podjetij pod vodstvom državnih organov na področju okraja in mesta. Po organih ljudske inspekcije je omogočeno neposredno in še popolnejše vključevanje ljudskih množic v državno upravo in nadaljnji razvoj udeležbe množic v kontroli dela organov državne uprave.

Ne nasedajte zlonamernim vestem o dopolnilnih bonih in prosti prodaji!

Zadnja dva tedna je nastal v Ljubljani in drugod sirahovit val na trgovine, ki prodajajo v prosti prodaji tekstilno blago, tekstilne izdelke, razne oblačilne predmete ter obutev. Ljudje kupujejo vseprek, se gnetejo po trgovinah, čakajo in letajo od trgovine do trgovine. Sicer je res, da se v jesenskem času oblačilno dvigne nakup tekstilnega blaga in izdelkov ter obutev, ker se hočejo ljudje na ta način pravočasno preskrbeti za zimski čas.

Sedanji val na trgovine pa ni v nobeni zvezi z jesenskim in zimskim nakupom, ampak posledica zlonamerne in hujskaste propagande, ki so ji s presenetljivo naglico in v ogromnem številu nasledili potrošniki. Zločinski elementi, ki skušajo vsepovedno rušiti in zavirati naš gospodarski razvoj ter razkrajati našo preskrbo, so po svojih umazanih kanalih vrgli med ljudi parolo, da bodo do konca septembra izgubili dopolnilni boni za zamajeno preskrbo veljavni in da bo sploh v najkrajšem času ukinjena prosta trgovina oziroma prosta prodaja.

Spričlo teh vesti, ki so jih nato ljudje na stepo in brez pametnega preudarka ter kontrole začeli širiti, so se seveda potrošniki brez premisleka zagnali na trgovine in jeli kupovati vseprek. Že ob bežnem pogledu na vse to nakupovanje dobijo človek vtis, da se hočejo potrošniki za vsako ceno čimprej zrediti dopolnilnih bonov. Res je, da kupujejo ljudje tudi potrebno

blago in izdelke, toda večinoma nabavljajo blago in stvari, ki bi jih sicer, če bi ne bili zbegani in pod vplivom zlonamernih vestí, nikoli ne kupili. S tem nakupovanjem zapravljajo potrošniki po nepotrebnem svoje dopolnilne bone, s katerimi bi si lahko kasneje nabavili zares potrebne stvari, hkrati pa z nepreudarnim nakupovanjem nepotrebnih predmetov odvezajo možnost nakupa tistim potrošnikom, ki dotične predmete res potrebujejo.

V naših trgovinah s prosto prodajo bi morali prodajalci in prodajalke ter poslovodje in ves odgovorni aparat samj zavrti za nepreudarno nakupovanje na ta način, da bi sproti pobijali vse vesti o tem, da bodo dopolnilni boni izgubili veljavo, da bo prosta prodaja ukinjena itd. S tem bi marsikateri potrošnik odvrnil od nepotrebnega nakupa. Ugotovljeno pa je in znani so primeri, ko so prodajalke same v trgovinah širile take vesti in s tem še bolj utrjevale med potrošniki mnenje, da so vse te vesti resnične. Ljudje so pač čisto preprosto sodili: »Če prvi tako sama prodajalka v trgovini, potem bo že držalo...«

Potrošniki naj v bodoče ne nasedajo več izmišljenim, lažnim in zlonamernim vestem o dopolnilnih bonih in prosti prodaji. Dodatni boni so v veljavi in ostanajo v veljavi do dne 1. marca 1949, kakor je določeno v odločbi zveznega trgovinskega ministrstva o preskrbi potrošnikov z indu-

strijskimi izdelki na podlagi dodatnih nakaznic (bonov). V tem času si bo lahko vsak potrošnik, ki je kot upravičenec do zagotovljene preskrbe s tekstilnim blagom in obutvijo ter drugimi industrijskimi izdelki (razen izdelkov črne metalurgije, ročnega kmetijskega orodja, kmetijskih strojev in naprav, delavskih čevljev, gozderic, usnjenih škornjev, radijskih aparatov in kavstične sode) dobil dodatni bon, nabavil na ta bon v prosti prodaji zaželeno blago po nižji enotni ceni. Dodatne nakaznice (boni) so izdane na ime potrošnika in veljajo samo skupaj s potrošniško nakaznico (knjižico) za tekstilno blago in obutev. Veljavnost dodatne nakaznice, ki ima določeno število kuponov, glasečih se na denarne zneske, preneha hkrati z veljavnostjo osnovne potrošniške nakaznice za tekstilno blago in obutev, t. j. 1. marca 1949.

Z uvedbo dodatnih nakaznic je naša zvezna vlada izdatno zboljšala preskrbo delovnega ljudstva na ta način, da je omogočila nakup blaga v prosti prodaji po nižjih enotnih cenah. Ta ukrep je bil nov dokaz rastoče gospodarske moči naše države in dokaz nenehno se dvigajočega življenjskega standarda. Vsi potrošniki naj se tega zavedajo in vsako zlonamerno vest, s katero bi sovražniki naše domovine radi napravili zmedo v naši preskrbi, sproti pobijajo in razkrinkavajo tiste, ki take vesti namenu, zahrbtno in poniglavo razširjajo.

Pred I. kongresom Enotnih Sindikatov Jugoslavije

Po vsej državi izpolnjujejo tekmovalne obveznosti

Delovni kolektivi v LR Makedoniji uresničujejo obveznosti, ki so jih prevzeli v tekmovanju na čast I. kongresa Enotnih sindikatov Jugoslavije.

Kolektiv podjetja »Kiro Fetak« v Kumanovu je v prvih 10 dneh septembra presejel proizvodni plan za 43% in znatno znižal polno lastno ceno. Delavci tovarne olja v Titovem Velesu so znižali polno lastno ceno za 15%, rudarji kromovega rudnika »Lojane« pa so od 22. avgusta do 21. septembra izpolnili plan proizvodnje 112 odstotno ter znižali polno lastno ceno za 6%. Delavci strojne mizarske delavnice v Kumanovu so izpolnili doslej septembrski proizvodni plan 135 odstotno, znižali polno lastno ceno za 3% in prilahnili precej materiala.

Med tekmovanjem v gradbenem podjetju »Železniki« v Skoplju je začelo 95% vseh delavcev delati po normah. Zaradi tega graditev mnogih objektov hitreje napreduje. Kakovost gradnje so zboljšali za 13%. Kolektiv je prevzel obveznosti tudi za kulturni in ideološki dvig svojega članstva. Število neupravičenih izostankov je zmanjšano za 8%; v delovnih prostovoljnih akcijah je ta kolektiv prispeval 700 prostovoljnih delovnih ur.

V počastitev I. kongresa Enotnih sindikatov in II. kongresa Komunistične partije Hrvatske je delovni kolektiv tovarne glinice in aluminija priredil tekmovanje po brigadnem sistemu in izdelal plan tekmovanja za vsak mesec, za vsako dekadno in vsak dan ter se obvezal, da bo presejel proizvodnjo aluminija za 1%.

Da bi dosegli ugodne pogoje za uresničenje teh nalog, bo imel vsak oddelek brigade mesečno po dve strokovni posvetovanji in po eno predavanje. Uvedli so prehodno zastavico za najboljši oddelek, brigado in posameznika.

Mesečni plan za avgust so v proizvodnji glinice izpolnili s 102,94%. Delavci pivovarne »20. oktobra«, ki so dosegli letni plan za 1948. leto 45 dni pred rokom, so pozvali v počastitev I. kongresa Enotnih sindikatov Partije in sedaj pred kongresom Enotnih sindikatov izvršili plan.

poleg tega pa tudi znižali plansko polno lastno ceno za več kot 4%. Racionalizator Frano Stermalin je eden najstarejših in najboljših delavcev v podjetju. V začetku letošnjega leta je rekonstruiral ležišča pri kotlu s tem, da je obložil peč s samotno opeko ter s tem prilahnil podjetju 20 vagonov premoga na leto, kar se izraža v denarni vsoti 50.000 dinarjev.

Poleg Stermalina prednjači drugim delavcem vodja strojnega oddelka Julij Mesaroš, ki je obnovil že iz-

rabljene stroje in s tem odpravil pogoste obratne motnje.

V tekmovanju pred I. kongresom Enotnih sindikatov Jugoslavije so sprejeli delavci tega podjetja nove obveze, katere uspešno izvršujejo. Katov Jugoslavije na proizvodno tekmovanje delavce podjetja »Merkur« in delavce vseh mlinov v Sremski Mitrovici.

Dasiravno je bil letošnji plan za več kot 60% večji od lanskega, so delavci v tekmovanju pred kongre-

Gradbeni delavci bodo mobilizirali vse sile, da bodo izpolnili in preseglji svoje naloge

V mali dvorani Delavskega doma se v soboto popoldne zbrali delegati gradbene industrije in stavbarstva v Ljubljani, da proučijo točke predkongresnega tekmovanja in izvolijo delegate, ki bodo na kongresu Enotnih sindikatov v Beogradu zastopali delavce gradbene stroke. Po pričitanju dnevnega reda in izvolitvi delovnega predsedstva je imel tov. Berdajs, tajnik republiškega odbora ES, referat o razvoju enotnih sindikatov v Jugoslaviji.

V svojem govoru je tov. Berdajs podal kratak pregled razredne borbe gradbenih delavcev v stari Jugoslaviji. Po osvoboditvi so enotni sindikati dosegli izredno velike uspehe zlasti pri organiziranju delavcev, predvsem pa pri mobilizaciji delovne sile na gradbiščih. Omenil je tudi široko tekmovanje po naših gradbiščih, s katerim hočejo tudi gradbeni delavci dokazati, da močnega delavskega razreda Jugoslavije ne morejo razbiti nobene klevete.

Gradbeni delavci so na konferenci sklenili, da bodo pred kongresom Enotnih sindikatov to borbenost še okrepili.

Tovariš Berdajs je ob zaključku svojega referata spregovoril še o nekaterih pomanjkljivostih naših gradbiščih. Nekateri sindikalne podružnice še vedno niso vključile vsega delovnega kolektiva v tekmovanje. Zato so delegati gradbene industrije in stavbarstva v Ljubljani na svoji konferenci sklenili, da bodo

v predkongresnem tekmovanju mobilizirali za vse delovne kolektive in vsakega delavca posebej, da bo tako naša gradbena industrija lahko častno izpolnila in preseglja svoje naloge.

Gradbeni delavci so nato izvolili iz svojih vrst najboljših in najprejanejših delavce, ki bodo kot delegati zastopali na kongresu Enotnih sindikatov v Beogradu gradbene delavce v Ljubljani. Izvoljeni so bili tovariš Gruden Franc, predsednik krajevne sindikalnega sveta, inženir arhitekt Vinko Glanc, vodja oddelka v projektivnem zavodu ter tovariša Tomo Brejc in Gejč Jakob, ki sta se že v stari Jugoslaviji borila v Ursovih sindikatih za pravice gradbenih delavcev.

V živahni razpravi, ki se je nato razvila, so delavci gradbene stroke podali nekatere pomanjkljivosti organizacijskega dela posameznih sindikalnih podružnic. Premalo pozornosti posvečajo študiju. Zato naj bi vse sindikalne organizacije sprejele študij materiala V. kongresa KPJ kot točko predkongresnega tekmovanja. Prav tako bodo v predkongresnem tekmovanju utrdili komisije za zaščito delavcev in še enkrat dobro preštudirali norme ter jih popravili, če niso pravilne.

Ob zaključku konference so delegati gradbene industrije in stavbarstva poslali resolucijo Centralnemu odboru Enotnih sindikatov Jugoslavije.

Zdravilna zelišča, ki jih bomo sedaj nabirali

Se je čas za nabiranje zdravilnih rastlin. Ravno sedaj je mnogo prevladnih zelišč dozorelo in je ugoden trenutek za nabiranje. Izrabite sadove, ki jih zemlja nudi. Naša prirodna bogastva v zdravilnih zeliščih so tako rekoč neizčrpna. Važno je tudi dejstvo, da se inozemstvo za ta naša zelišča zelo zanima, ker so po kvaliteti prvovrstna. Najvažnejše zdravilne rastline, katere lahko sedaj nabirate:

Povsod pri nas ob gozdovih in plotovih, zlasti v okrajih Crnomeli, Sežana, Gorica in Ilirska Bistrica raste splošno znan do 2 m visok trnast grm Šipek ali divja roža. Nabiramo rdeče plodove. Posušimo običajno cel plod s semenom vred. Sušite na soncu ali na peči, vendar morate pri tem paziti, da se temperatura ne dvigne nad 40 stopinj. Lepo posušeno blago mora imeti prirodno rdečo barvo. Posušimo pa lahko tudi samo meso, tako, da pred sušenjem odstranimo iz šipkove jagode semena z dlačicami vred. Tako posušeno blago je kvalitetno prvovrstno in ima najvišjo ceno.

po, da je belorožasto cvetje neprijetnega vonja. Lihopernati listi so razdeljeni na ostroulistaste listke. V zemlji ima plazečo razraslo koreniko, katero nabirajte!

Zelo razširjena enoletna rastlina naših travnikov je smetika (Euphrasia). Nabirajte vso rastlino s koreninico vred.

Poleg navedenih rastlin oziroma njihovih delov nabirajte še liste divjega pelina (Artemisia vulgaris) in koreniko srčne moči (Potentilla tormentilla).

Vse informacije glede opisa zdravilnih rastlin, nabiranja, sušenja, shranitve, cen in odkupa se dobe pri Kmetijskih združenjih in pri Drž. gosp. podjetju za promet z zdravilnimi zelišči in eteričnimi olji »Droga« Cigaletova 5/1 v Ljubljani.

Obenem pozivamo vse kmetijske združenja, naj doslej odkupljena zdravilna zelišča takoj odpošljijo.

Livarna v Osijeku serijsko proizvaža nekatere kmetijske stroje, ki smo jih doslej uvažali

Delovni kolektiv livarne v Osijeku je prešel na serijsko proizvodnjo nekaterih novih strojev, ki smo jih doslej uvažali iz inozemstva. V velikem številu proizvajajo motorne glave za traktorje in spiralne cevi. Ta teden so prešli na serijsko proizvodnjo motornih stiskalnic za seno in slamo. Vse te stroje smo doslej dobivali v inozemstvu in niso popolnoma ustrezali našim potrebam. Motorna stiskalnica, ki jo proizvajajo v osiješki livarni, je konstruirana za naše razmere. Njena kapaciteta je za 30% večja od inozemskih stiskalnic.

350.000 obiskovalcev v jugoslovanskem paviljonu na mednarodnem sejmu v Stockholmu

Pred nekaj dnevi je bil zaključen velik mednarodni sejem v Stockholmu. Na tem semnju, ki je najpomembnejši v severni Evropi, je poleg Belgije, Poljske, Českoslovaške, Finske, Danske, obeh cent Nemčije, Bolgarije, Madžarske in drugih držav sodelovala tudi Jugoslavija.

Uspešen razvoj našega gospodarstva v drugem letu petletke je omogočil, da je naša država sodelovala na tej razstavi z velikim številom proizvodov, ki jih prej nismo izdelovali doma. Veliko zanimanje, ki je vladalo na razstavi za jugoslovansko gospodarstvo, najbolje dokazuje 350.000 obiskovalcev našega paviljona. Stevilni proizvodi naše domače obrti in industrije, knjige in veliki grafikon, ki so kazali napredek proizvodnje v petletnem planu, so omogočili obiskovalcem razstave pregled borbe naših narodov za izgradnjo socializma.

Za uspešno zatiranje kužne bruceloze je potrebno sodelovanje vseh rejcev ovac in koz

V štirih primorskih okrajih — sežanskem, goriskem, postojanskem in ilirsko-bistriškem — se naša veterinarska zdravstvena služba že drugo leto bori proti živalski kužni bolezni, ki se je razširila med ovci in kozami ter občutno zadelo primorske rejce ovac in koz. Ta kužna živalska bolezen, bruceloza, je tembolj nevarna, ker se z obolelih živali pruenišča tudi na ljudi. Bacil, ki povzroča pri ovcah in kozah brucelozo, povzroča pri človeku že davno znano hudo bolezen maltesko mrzlico. Z obolelih živali se prenaša bacil kužne bolezni na ljudi na najrazličnejše načine, najpogosteje pa pri klanju živali ter uživanju mleka, sira, skute itd. Naša veterinarska služba je že lani izdala potrebna navodila, kako naj se ljudje varujejo okužbe. Kljub temu pa je letos zdravstvena služba odkrila več primerov malteske mrzlice, kar dokazuje, da se ljudje ponekod niso kaj pridna zmenili za varnostna navodila.

Ker je treba brucelozo kot kužno bolezen, nevarno tudi človeškemu zdravju in življenju, do kraja zatreti, se je letos veterinarska služba lotila zatiralne akcije načrtno in z vso odločnostjo. Da bo dosegla zatiralna akcija popoln uspeh, je seveda treba v prvi vrsti najti vse okužene ovce in kozo ter jih izločiti iz čred, da se tako prepreči možnost nadaljnje neposredne okužbe med živalimi (parjenje, izločine itd.). Ker oboleli živali na splošno ne kažejo na tujakih kakih posebnih znakov in ker tudi pastirji večjih kozjih in ovčjih čred obolelim živalim ne posvečajo posebne pazljivosti, se na pogled ne da ugotoviti, katere živali so bolne in katere zdrave. Dve ekipi veterinarskega znanstvenega zavoda, ki sta že nekaj časa v okuženih 4 okrajih vršila na kozah in ovcah razpoznavno cepljenje. Edino s cepljenjem, ki pokaže pri okuženih živalih pozitivno reakcijo, je namreč mogoče ugotoviti obolele in zdrave živali.

okužene živali odkupljene in zaklane, se zgodijo primeri, da nekateri rejci ne pripeljejo svojih živali na pregled in cepljenje, češ, kje pa je vendar rečeno, da so prav moje ovce ali kozo okužene. Jasno je, da je tako stališče tega ali drugega rejca nepravilno in v odnosu do skupnosti in zdrave rejce drobnice škodljivo, ker skuša prikriti morebiti obolele živali, ki utegnejo še naprej okuževati zdravo drobnico in ogražati ljudsko zdravje.

Dokler kužna bolezen ne bo do kraja in do poslednje živali zatrta, je nujno potrebno, da se rejci točno ravnavo po navodilih veterinarske službe, ostalo prebivalstvo pa po navodilih zdravstvene službe. Zakaj le na ta način bomo v navedenih okrajih iztrebili kužno bolezen ter rešili drobnico propadanja, hkrati pa zatrli bacila, ki povzročajo pri ljudeh »maltesko mrzlico«.

Gradnja novega Beograda napreduje hitreje, kakor so pričakovali

V začetku septembra so pri gradnji poslopja predsedstva vlade na gradbišču Novega Beograda začeli delati s pospešeno hitrostjo. Takrat so predvidevali, da bo do konca meseca na levem krilu poslopja na bloku A zgrajeno prvo nadstropje. Dela pa so zaradi velikega delovnega poleta delavcev in mladinskih brigad hitreje napredovala, kakor je bilo to predvideno v planu. Na bloku A je že zgrajeno II. nadstropje, tudi na drugih sektorjih so dela napredovala: tako na bloku B, kjer je dograjen že temelj, na bloku C je dograjen pritličje, na desnem krilu poslopja pa je bilo predvideno, da bodo do konca meseca zgradili 60% temelja, a so svojo nalogo izpolnili tako, da so danes temelji že povsem dograjeni.

Novi udarne brigade pri gradnji metalurgičnega kombinata

Na gradbišču prvega bosansko-hercegoveškega metalurgičnega kombinata so bile proglašene nove udarne brigade. Za prekoračenje delovnih nalog in zaradi uspehov na drugih področjih dela je bilo 8 brigad proglašanih za udarne, dve sta bili pohvaljeni, srebreniška mladinska brigada pa je dobila prehodno zastavico. Rasinska mladinska brigada je sedaj že petič proglašena za udarno.

Gradnja prostorov za kmetijsko razstavo v Novem Sadu.

KULTURNI PREGLED

Dva sovjetska filma

»Učenka I. razreda«
Klasičen primer za globino in življenjsko aktualnost sovjetske vzgoje nam prinaša film pod gornjim naslovom, ki ga je že letos posnel Sojuzdetfilm. Aktualnost tega filma v pedagoškem pomenu besede je tolikšna, da je treba o njem spregovoriti vsaj na kratko.

Vsi vemo, kako smo namerili svoje prve korake v hram učenosti. To so najljubljivi doživljaji v življenju slehernega dijačka in učenke. Toda, če izvzamemo učiteljeve in morda še starše, ki so nas pripeljali za roko v prvi razred, moramo reči, da se tako imenovana javnost, država nista prav nič menili za nas, ki smo takrat v stari Jugoslaviji prvi stopili v šolo. Nasprotno pa se dogaja mali Marusji Orlovi. Jesen se približuje mestu in pričena se šola. Prvi razred sovjetske šole. Po praznično razgibanem ulicah prenašajo številni zvočniki pozdrav sovjetske vlade svojim najmlajšim državljanom učencem in učenkam I. razreda. Po zvočnikih želi vodstvo države novim učencem uspešno šolsko leto. Stvar je na videz malenkostna, v resnici je pa globokega pomena, kajti ni je države na svetu, kjer bi vlada vodila dejansko tolikšno skrb za najmlajši rod kot je to v Sovjet-

ski zvezi. To iskreno skrb, ki je polna tople ljubezni do šolarčkov, do njihovih malih napak in nerodnosti, spremljamo v vsem filmu. Ko se konča za Marusjo Orlovo prvo šolsko leto, je spet sovjetska vlada prva, ki ji čestita k uspešno končanemu študiju. Ta študij je bil za Marusjo dovolj težak kot je pač težak za vse ljudi, ki imajo sedem let.

»Učenka I. razreda« je filmska zgodba o prvem šolskem letu Marusje Orlove, ki je sicer zelo samostojna in ljubezniva punčka, ni pa nikak čudežni otrok, temveč preprosto, malo dekletce, ki s široko odprtimi očmi vpija za njo popolnoma novo šolsko življenje. V tem življenju jo obkrožajo prav takšne deklice kot je ona sama — navadni sovjetski otroci, ki se v ničemer — ne v disciplini, ni v nadarjenosti ali pridnosti, ne odklikujejo v posebni meri. Naloga učiteljice je, da napravi iz teh otrok pošteno, iskreno, delavne, nesebične, vesele in domovini zveste ljudi. V vsakdanjem šolskem življenju ima učiteljica nešteto priložnost, da deklice učilni disciplini, plemenitosti, tovarištva in kolektivnosti. Dobra in slaba dejanja svojih učenk uporabi učiteljica Ana Ivanovna (T. Makarova), da jim

razlaga, kakšne so temeljne dolžnosti slehernega človeka do skupnosti. Učiteljica se niti enkrat v vsem filmu ne razburja, temveč vedno vsako stvar povsem mirno razlaga. Proces pedagoškega vplivanja v tem filmu je podan na izredno tenkočuten način. Ustvarjalci le umetnine nam pokažejo podrobnosti iz življenja otrok, ki so — čeprav splošno znane in vsakdanje — menda prvič v zgodovini filma podane z globokim, prepričljivim umetniškim realizmom. Izreden čut opazovanja, dovršeno poznavanje otrok in otroške duše je našlo svojo umetniško podobo v filmu, ki je privlačen za starejši ljudi, pa tudi za najmlajše.

Scenarij, ki ga je napisal E. Svarc, se v ničemer ne trudi, da bi bil senzacionalen ali napihljen z dogodki. Vsakdanje življenje šolskih otrok mu je osnova. V to življenje sta se izvrstno poglabila scenaristi in mladi režiser I. Frez ter ustvarila skupaj z Marusjo, ki jo igra Nataša Zaščipina, filmsko delo izredne vzgojne vrednosti, polno miline in mladostnega čara. Mala Zaščipina je sicer izvrstna igralka, toda ona ne igra kot reklamni otroci v broadwayskih filmih, temveč živi pred nami, polnokrvna, živa, neizumetničena deklica. Kljub preprostosti zunanjih dogodkov je film zanimiv od prvega do zadnjega prizora in na lepi reproduktivni višini. Življenje, prikazano v filmu, ni brez skrbi, toda je polno sonca, tako da je prizor, v katerem vidimo učenke v razredu, ki skozi velika okna sije prvo po-

mladno sonce, simboličen za vso mlado pokolenje, ki ga vzgaja sovjetska šola. Gledalci, ki so videli pred časom film »Slon in deklica« istega režiserja, bodo tudi v »Učenki I. razreda« lahko občudovali njegovo resno in tenkočutno delo.

»Ališer Navoi«
Leta 1941 so narodi Sovjetske zveze proslavili 500 letnico rojstva velikega pesnika uzbeškega naroda — Ališerja Navoia. V prestolnici Uzbeke SSR v Taškentu, so lani snimali življenjsko zgodbo svojega znamenitega rojaka, ki je živel v XV. stoletju in umrl 3. januarja leta 1501. Pomen Ališerja Navoia je velik ne zgolj zato, ker je Navoi ustanovitelj uzbeške književnosti. V svojih delih je pel o dostojanstvu in lepoti človeka in o pravici preprostih ljudi do sreče in miru. Ališer Navoi pa je bil tudi znamenit državnik svoje dobe. Bil je tako slaven, da so se mu klanjali odposlanci beneškega doža. Njegova slava pa je bila trn v peti nekaterim oblastnikom v njegovih deželi, zato tudi ni bila neskaljena in Navoi je moral uživati tudi vso grenkobo pregnanstva. V pregnanstvu je napisal velika dela in sestavil program za reformo države.

Ališer Navoi je pesnik, slikar, arhitekt in glasbenik, poznavalec zgodovine in celotne vzhodne književnosti. Srednja Azija je v njegovem času ogromna država raznih plemen. Princi se bijejo za nadoblast in čezli. Navoi je bil vzgojen skupaj s pravnikom velikega Timurja, Hu-

seinom Bajkaro. Ko je ta postal vladar, so pod Navoievim vodstvom gradili v državi šole, kopalnice in prekope za namakanje. Husein pa je bil pozneje pod vplivom fevdalcev, ki so pesnika sovražili zaradi njegovih naprednih nazorov. Pregnal je Ališerja Navoia v daljno provinco Astrabad. Ljudstvo pa je Navoia ljubilo, ker je razumelo njegove pesmi in videlo v njem zaščitnika vseh ponižanih in razžaljenih, ki mu je bila blaginja ljudstva in njegove države srčna potreba. Husein je sicer preklical ukaz o pregnanstvu ter pozval Navoia nazaj v svojo prestolnico Herat, toda nevoščljivost zaradi Navoievih slave mu je slepila čisti pogled.

Ob Navoievih smrti je vse ljudstvo žalovalo za njim kot za svojim največjim junakom. Pokopali so ga v mavzoleju, ki je bil zgrajen po njegovih načrtih v Heratu.

Zgodovinski film, napisan v Taškentu, je bil sneman v uzbeškem jeziku, sinchroniziran je pa v ruščini. Z njim se je sovjetski film oddolžil spominu velikega uzbeškega pesnika in misleca, ki je postal last vseh sovjetskih ljudi.

Mednarodna kmetijsko-gozdarska konferenca v Sofiji

Sofija, 25. sept. Danes se je v Sofiji začela mednarodna kmetijsko-gozdarska konferenca, na kateri bodo reševali vprašanja organizacije in nalog kmetijstva in gozdarstva v prehodni dobi od kapitalizma k socializmu.

Na konferenci sodelujejo delegati Jugoslavije, Bolgarije, Českoslovaške, Poljske, Romunije in Albanije. Jugoslovanska delegacija s pomočnikom zveznega ministra za kmetijstvo B. Čuričem na čelu je že prispevala v Sofijo. Pričakujejo tudi prihod delegatov Sovjetske zveze.

vjetskih filmov, ki so bili lani prejeli Stalinovo nagrado. Ti filmi so »Rusko vprašanje«, ki ga bomo kmalu videli tudi v Ljubljani »Zivljenje v citadeli«, »Tretji udar«, »Ališer Navoi«, »Naška učiteljica« in »Legenda o sibirski zemlji«. Direktor Višje filmske šole in filmski režiser Vjekoslav Afrič je na prvi večer predvajani govoril o sovjetskem filmu in med drugim dejal:

»Tehnika kinematografije je se rodila na zahodu, toda zibelka filmske umetnosti je na vzhodu — v Sovjetski zvezi. Kateri so bili tisti pogoj, da je ravno v Sovjetski zvezi nastala filmska umetnost? Katere sile so dotedanji kinematograf, ki je bil v istem rangu s cirkusom in panoptikumom, dvignile na raven umetniškega kinogledališča? Predvsem je to izgradnja socializma, ki je iztrgala film iz krepiljev zasebnih profitarjev, ki so s filmom delali donosne kupčije. Proizvajali so tako imenovane »zabavne« filme, katerih zabava je bila v tem, da ob njih ljudje duhovno otopo in ponemirijo ter se moralno in družbeno zastrupljajo.

Lenin je izročil film v roke ljudstva in s tem je proizvodnja filmov dobila svoj pravi namen: da služi ljudstvu, da ga prosvetuje in ga duhovno in družbeno dviga.

V nadaljnjem delu predavanja je Vjekoslav Afrič poudaril, da je bila zasnova in konstrukcija kritična gibalna sila naglega razvoja sovjetske kinematografije.

Predavanje Vjekoslava Afriča o sovjetskem filmu

Društvo za kulturno sodelovanje Jugoslavije z ZSSR je v času 21. septembra do 7. oktobra v dvorani Doma sovjetske kulture v Beogradu organiziralo predavanje šestih so-

Reprezentativni zbor in simfonični orkester Centralnega doma Jugoslav. armade iz Beograda
priredi
v dvorani »Slovenske filharmonije« dne 28. septembra ob 20. uri

SIMFONIČNI KONCERT
in
VOKALNI KONCERT
dne 29. septembra ob 20. uri
Predprodaja vstopnic v »Koncertni poslovalnici«, Kongresni trg.

Radio Ljubljana
Maribor in Sl. Primorje
SPORED ZA TOREK
5.30 Mnogični pesmi, 5.40 Napoved časa in poročila, 5.50 Jutranja telovadba, 6.30 Jutranji koncert, 6.30 Pesmi in plesa slovenskih narodov, 7. Radijski koledar, 7.10 Klavir v ritmu, 7.20 Napoved časa in poročila, 7.40 Zabavna glasba, 7.45 Oglasni in objave, 8.30 Popolnopravni koncert, 8.30 Napoved časa, poročila in objave večernega sporeda, 8.45 Igrajo razni instrumenti, 8.50 Oglasja za poudarje, Priležajeva, »Noričine« zgodba iz sloj, 9.30 Glasbena medija, 9.30 Radijski dnevnik, 9.30 Male skladbe velikih mojstrov, 9.30 Napoved časa in poročila, 9.40 Zabavna glasba, Mali oglasni in objave, 20. Nekaj skladb L. M. Štanjana, 20.30 Gospodarska oddaja: V borbi za plan, 20.35 Pesmi raznih narodov, 21.05 Pester spored vokalne in orkestralne glasbe, 21.35 Nekaj polk in valček, 22. Premos poročila Zvezne postaje Beograd, 22.30 Orkestralna glasba sovjetskih skladateljev, 23. Plesna glasba, 23.30 Zaključni oddaje.

ZAHVALA
DRŽAVNI ZAVAROVALNI ZAVOD
Je kulantno izplačal odškodnino za škodo po požaru v kapucinski cerkvi v Celju. Javno mi izrekam svojo najpriskrnejšo zahvalo. Pomagalo je s tem, da se obnovi svetišče in del dragocenega narodnega imetja.
Dr. KOVACIČ PETER, opat

Komite za turizem in gostinstvo
PRI VLADI LRS
objavlja:
SREDNJA ŠOLA ZA TURIZEM
IN GOSTINSTVO V LJUBLJANI

Šola začne s poukom dne 4. oktobra 1948. Do tega dne so še možni vpisi.
Pogoji za sprejem: štiri razredi srednje šole in zdravstvena sposobnost. Srednja šola traja dve leti in eno leto praksa. Podrobna navodila daje RAVNATELJSTVO ŠOLE, Ljubljana, Privoz 11.

Komite za turizem in gostinstvo
PRI VLADI LRS
objavlja:
NIŽJA GOSTINSKA ŠOLA
Nižja gostinska šola vzreja gostinske tehnične kadre (kuharje, natakarje, hotelske osebe) Sprejeta bo v šolskem letu 1948-49.

VEČJE ŠTEVILO UČENCEV.
Pogoji za sprejem: najmanj štiri razredi osnovne šole z dovršenim 14. letom starosti in zdravstvena sposobnost za gostinski poklic. Prosnje za sprejem je kolikokrat v 10 dni in poslati na ravnateljstvo šole Ljubljana, Privoz 11. Priložiti je zadnje šolsko izpisevalno rojstni list, zdravniško izpisevalno in lastnorčno napisan življenjski pouk se bo pričel 4. oktobra 1948 na Bledu. Učenci bodo uživali internatsko oskrbo z brezplačno hrano in stanovanjem. Šola traja dve leti in eno leto praksa. Vabimo vseletni kmečko žensko mladino, ki ima veselje do gostinskega poklica da se pozivajo za vpis v čim večjem številu odzove.

UPRAVA PODJETJA JUGOPETROL
LJUBLJANA, Tyrševa 33
javlja
spremembe telefonskih števil:
Uprava podjetja: telefonska centrala: št. 28-40, 2842
Direktni telefoni: direktor 28-41
šef komercialno-tehn. odd. 32-30
šef personalnega odd. 25-64
Poslovalnica Jugopetrol Ljubljana-Zalog 53-51.
Obenem javljamo, da bodo skladišča vseh naših poslovalnic razen Ljubljana-Zalog zaprta zaradi inventure od vključno 1. do 5. oktobra t. l.
Vse naše črpalke pa bodo tudi v tem času poslovale.
Uprava podjetja Jugopetrol Tyrševa 33 — Ljubljana.

Mali Oglasi
Oglasi oddelak telefon št. 88-62 vodja oddelka tel. št. 88-33
ZASLUZEK
ZIDARJU nudim posrtnski zaslužek. Poročilo na Zeleno, Stritarjeva 7, 28741-4
POUCUJEM angleščino in nemščino, začetnike in dijakne srednjih šol — otroke po specialni metodi. Naslov v podružnici SP Celje, 28522-4
KROJNI TECAJ za vso žensko in otroško garderobo nudi salon Kucelar z modrih in sivih tkanin, 28946-4
DELAVCA ali upokojenca za nekaj ur dnevno sprejemam. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč., 28956-4
5 MESEČNO staro PUNCKO oddam v dobro oskrbo. Naslov v ogl. oddelku Slov. poroč., 28915-4
FRIZERSKO POMOČNICO za nekaj ur dnevno, išče za takoj Pivčič Mate, brivec — Franciškanska ulica št. 3, Ljubljana, 28902-4
INSTRUKTORJA za matematiko in slovnico za četrti razred gimnazije iščem. — Naslov v podružnici SP Kranj, 28829-4

PRODAM
GUMIJASTO NOGAVICO za osebo, ki ima krčne žile. prodam. Krakovski nasip 12, 28859-5
KUHNJO, pleškano ali nepleskano prodam mizar Kržmanec, Bevke, p. Vrhnika, 28756-5
KOMPLETNA SAMSKA SOBA z zmirno in brusenim ogledalom, dobro ohranjena, napredaj. Naslov in poštarnica pri vrtarju Slov. poročevalca, 28743-5
KLAVIRSKO HARMONIKO, prodam. Medved Anton — Trbovlje — Loke št. 65, 28640-5
DVA PRASICA za rejo, skupne teže 65 kg, napredaj. Brinšnik Anton — Nove Jarsje 75, 28907-5
KRZNE PLASČKE za 2 do 4 leta staro deklico, prodam. Ogled v torek dopoldne. — Rožna dolina, Cesta II, št. 3, 28856-5
SALONSKO GARNITURO z velikim ogledalom prodam. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč., 28732-5
VEČJO KLETKO za ptice, železno — prodam. Kanc, Linhartova 3, Ljubljana, 28913-5
GUMIJE VOZ in dobro moško kolo, napredaj. Naslov v ogl. odd., 28914-5
STARO SPALNICO, dobro ohranjeno, s posteljnimi vložki — prodam. — Mivka 11, 28898-5
SEDEM ZELEZNIH MREZ za kletna okna, stavenbo železje in razne deske, prodam blizu Vrtače, 28399-5
PISALNI STROJ ADLER z vsemi črkami, prodam. Ponudbe na podr. SP, Maribor pod »Trivrstens«, 28927-5
PISALNI STROJ Columbia za domačo uporabo, prodam. Ponudbe na podr. SP, Maribor pod »0000«, 28925-5
SUKNO za moško obleko, otroško kosar in vrtno škropilnico, — 14 l — prodam. Interesni naj pošljejo ponudbe na ogl. odd. SP pod: »Skropilnica«, 28918-5

REKTORAT UNIVERZE v Ljubljani
razpisuje
NA PRAVNI FAKULTETI
mesto honorarnega predavatelja
za predmet:
KAZENSKO PRAVO.
Prosili naj vložijo prošnje najkasneje do 15. oktobra t. l. na rektoratu univerze št. 11, Ljubljana.
Prošnji naj prilože življenjepis (curriculum vitae), podatke o svoji strokovni usposobljenosti z morebitnimi objavljenimi deli in izkaz, da izpolnjuje pogoje za opravljanje javne službe.

Komite za turizem in gostinstvo
PRI VLADI LRS
objavlja:
GOSTINSKI TEČAJI
Komite priredi tečaje za gostinsko splošno upravno osebo, računovodsko upravno osebo in tehnično osebo. Tečaj za gostinsko splošno upravno osebo (za bodoče ravnatelje, upravniške, poslovođe, obratovođe, tajnike, ekonome, statistike itd., za gostinska podjetja) in gostinsko računovodsko upravno osebo glavni računovođe, knjigovođe, blagajniki itd. za gostinska podjetja bosta na Bledu. Pogoji za sprejem: vsaj osnovna šola, zdravstvena sposobnost za gostinsko stroko, starostna doba vsaj 19 let, po možnosti nekaj prakse in veselje do gostinske stroke.
Tečaj za gostinsko tehnično osebo (za kuharsko, strežno in hotelsko osebo) bo v zdravilišču Dobri pri Celju. Pogoji za sprejem: osnovna šola, zdravstvena sposobnost za gostinsko stroko in praksa.
Vsi gostinski tečaji se bodo pričeli 4. oktobra 1948 in bodo trajali tri mesece. Interesenti naj vložijo svoje prošnje za sprejem pri okrajnih personalnih ali turističnih referentih in jim priložijo lastnorčno napisan življenjski pouk ter oceno LMS. Vse prošnje bodo s svojimi predlogi poslali personalni ali turistični referenti pri OLO takoj kmalu za turizem in gostinstvo v Ljubljani, Vlova ul. 8. Po dnevem časopisu odnosno od strani OLO bodo obveščeni vsi, ki bodo sprejeti v tečaje.
Vsi tečajniki imajo brezplačno internatsko oskrbo s hrano in stanovanjem. Tudi poročeni imajo možnost materialnega pogleda omogočeno.

Naročnike opozarjamo na položnice, ki smo jih danes priložili listu. Obenem pripominjamo, naj odslej nakazujejo naročnino 15 dni pred potekom zadnjega plačila zlasti, če želijo prejemati dnevnik nepretrgoma.

UPRAVA »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«

MOSKO KOLO in torpedo prodam — Tyrševa 36-1, desno, 28937-5
NOVE GOJZERICE št. 43, prodam — Vodovodna št. 5; Mihej, 28948-5
GLOBOK OTROSKI VOZICEK, prodam. Naslov v ogl. odd., 28934-5
NOVO SREBRNO VAZO, primerno za razna darila, prodam. Naslov v ogl. odd. SP, 28966-5
VOLNEN ZIMSKI PLASČO za dekliško postavo, prodam. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč., 28974-5
KUHINJSKO OPRAVO prodam, Vprašaj v sredo do 19. ure. Naslov v ogl. odd. SP, 28972-5
OKRASNE KAMINE kot ohlajne radiatorje iz orehovega lesa, marmorov ploščo 0,50x2 m in 0,50x1 m, prodam. Naslov v ogl. odd., 28963-5
JEDILNI PRIBOR, 36 kosov, lep rje prost; prodam. Janežič, Vipavska ul. št. 10, 28964-5
PREDVOJNO CRNO BLAGO, 2 in pol metra prodam, Karlovska 16, 28960-5
KRZNE PLASČO listce, krasen; popolnoma nov prodam. Naslov v ogl. odd. SP, 28957-5
KOMPLETNO SPALNICO z žimnicami, rajbeno, dobro ohranjeno, zaradi selitve prodam. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč., 28906-5
ZARADI ELITIVE PRODAM: zelo lepo peč s šamotom; zasteljene omare, primerne za kuhinjo, preproge; umetniške slike; večje močno izložbeno steklo in vazo. — Naslov v ogl. odd., 28947-5
DVE VISOKI OMARI; nizko omaro; kuhinjsko kredenco; mizo in 4 stole, prodam. Naslov v ogl. odd., 28945-5
GLOBOK OTROSKI VOZICEK prodam — Mišičinska ul. 3-1; desno, 28944-5
JEDILNICO: orehov furnir — miza; kredenca in 6 tapetiranih stolov, prodam. Radoviška, Kajuhova 8, 28944-5
WERTHEIM-BLAGAJNO 135x65x60 prodam. Komenskega 26-1. — »Globo«, 28968-5
MARMOROVO PLOŠCO in dvoje nočnikov minus 12, prodam. Subič, Rimska cesta 7, pritičje, 28968-5
PRSTAN, najnovjše oblike z brijantom in 2 dijamantoma prodam. Ogled pri blagajni ogl. odd., 28965-5
KLAVIR nemške znamke po ugodni ceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku, 28424-5
RADIO Schaub, dobro ohranjen napredaj. Naslov v ogl. odd., 28914-5
MOSKO URO »Longines«; žensko za pestnico; nalično pero; vse 14 karatno zlato; moško kolo in radioparat; 6-čevlji; prodam. Kantar Mirko; Tyrševa 64, 28943-5
SIVALNI STROJ, dobro ohranjen, z dolgim košičkom — prodam. hri Sv. Petra c. 42, hišnica, 28940-5
MOTORNO KOLO DKW 350 ccm, najboljšo ohranjeno, prodam. Naslov v ogl. odd., 28903-5
GLOBOK OTROSKI VOZICEK, dobro ohranjen, prodam. Košnik, Kokrica št. 35, Kranj, 28944-5
GLOBOK OTROSKI VOZICEK napredaj, Cebulj, Einspielerjeva 27, Ljubljana, 28792-5
DINAMO Siemens Halske, 10,5 amp., 220 voltov, 2,5 kw 900 u. m. prodam. Ponudbe pod Siemens na oglasni št. 85, Kranj, 28944-5
DVE POSTELJI v vložki in žimnicami (morska trava), omaro in nočno omaro prodam. Podsmreka, št. 5 pri Ljubljani, 28882-5
ZIMSKO SUKNJO za srednjo postavo in 1 kg prave kave prodam. Šibenška 35, Kranj, 28944-5
KAVČI in novo trodelno žimnico prodam. Habjan Ivan, Rošnja št. 61, p. Sv. Janž na Drav. polju, 28844-5
MOSKO KOLO, dobro ohranjeno, prodam za 8000 din. Ogled od 14. ure dalje. Celovška c. 104, 28900-5
FOTOGRAFSKI APARAT za Letca film, prodam; f=1,2.9, Ogled od 8. do 9. dopoldne. Naslov v ogl. odd. Slov. poroč., 28928-5
ZELEZNO PEČ prodam. — Trnovska št. 4, 28891-5
SEDEČO KOPALNO KAD in struženo sialo za cvetlice prodam. Hirska ulica 11, desno, 28944-5
MOSKE RJAVE ČEVLJE št. 45 boksa, samo dvakrat nošene, prodam. Trdinova 5, podpritičje, 28893-5
NOV ZELEDEN STEDILNIK v obliki mize in 2 kg neprežene prave kave prodam. Kitin Tyrševa cesta št. vilka 67, 28877-5

KUPIM
DVE POSTELJNI MREZI, lahko rabljeni, kupim, Sporočite na naslov: Perovšek Fani, Grosuplje, 28641-6
STRANISKO SKOLJKO kupim. — Naslov v ogl. odd., 28962-6
KEGLJE kupim. Gostilna — Strelška 22, 28968-6
TEŽKO KROJASKO ZELEZO kupim, Trojar, Strelška 24, 28958-6
NOV LINOLEJ, kupim, Naslov v ogl. odd. SP, 28911-6
ZIDNO OPEKO kupim ali pa zamenjam suhe deske in betonsko železo. Poizve se pri Kajzerju, št. Vid-Viz-mje št. 135, 28886-6
STRESNO LEPENKO, 10 do 15 m — kupim. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Lepenka«, 28890-6
ELEKTRICNI KUHALNIK na dve posodi, kupim. Povšetova ulica 58, 28887-6
DVA IZVODA: »Zivljenje svetnikov«, 10. zvezek, Mohorjeva izdaja — kupi Zupni urad Litija ob Savi, 28841-6
BENCINSKE SODE po 100 do 200 l, lahko tudi pokvarjene, kupi. Hromc France, Smartno št. 58 — Ljubljana na X, 28897-6
FOTOGRAFSKI POVEČEVALNI aparat do formata 6x9 kupim takoj. — Naslov v podružnici Slov. poroč. Jesenice, 28921-6
PEČI, ločene ali kovinske, kupi trg. pod »Stroj«, Ljubljana — Selenburgova ulica 5, 28917-6
TRIDELNO ŽIMNICO, kupim. — Ponudbe na ogl. odd. Slov. poroč. pod: »Cisto«, 28916-6
STARO RIBISKO PALICO, ribski pribor in steklenico termos — kupim. Ponudbe na ogl. odd. Slov. poroč. pod: Uporabno, 28941-6
»KRONIKA slovenskih mest« od III. letnika dalje kupim; najraje broširano, Rugsale Kranj, 28826-6
NOVE ELEKTRONKE AZ 11 in ECL 11, kupim po vsaki ceni, Ponudbe na naslov: Sekol Maks, Kotlje, p. Guštanj, 28822-6
PISALNI STROJ, dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na naslov: RKGS, direktorij Novo mesto, Grm, 28798-6
RADIJSKI 4-čevlji, dobro ohranjen, kupi takoj, Cemažar Matevž Lesca pri Bledu 88, 28785-6
DVE JEKLENI za kislj kupim. Naslov v oglasnem oddelku, 28118-6
PEC na zaganje, premer 60 do 70 cm, kupim, Cedilnik J., Tacen 21, 28884-6
PISALNO MIZO in knjižno omaro, dobro ohranjeno ali novo, kupim, Naslov v oglasnem oddelku, 28875-6
TRAVERZE, ročno črpalke z rezervarnim inkubator, klavir, železno blagajno, jedilnico, hladilno omaro in zlato veržico prodam; v račun vza- jemam Letca ali Contax fotografski aparat ali kupim, Ponudbe na podružnici SP Maribor pod Kakovce, 28835-6
MLADEGA LOVSKEGA PSA istrskega braka, ki še ni dresiran, kupim. Ponudbe pod Dobro plačam na podružnici SP Kranj, 28830-6

ZAMENJAM
KORUZNO MOKO zamenjam za jajca, Naslov v ogl. odd., 28935-7
FIZOL-PREKLAR zamenjam za koruzni zdrob, Verstovškova cesta št. 9 pritičje, 28970-7
GOJZARICE št. 43 — zamenjam za št. 88 Ogled opoldne. — Naslov v ogl. SP, 28937-7
POL kg ALI VEČ KAVE zamenjam za milo, Ponudbe na ogl. odd. pod: Neprežena, 28895-7
MOTORNO KOLO znamke »Dirac« — 500 ccm, dobro ohranjeno, zamenjam za jajce ali prodam. Vprašati pri: Poljan Orehek 32, Kranj, 28827-7
PLATNO ZA RJUHE, Unra marmelado, jajca v prahu in žepno uro zamenjam za radijski aparat — tudi mali format. Naslov v oglasnem oddelku, 28825-7
MED dam za moške delovne čevlje. — Naslov v oglasnem odd., 28821-7
TEŽKO KRAVO zamenjam za plemen- sko kravo — dobro mlekarico, Cedilnik J., Tacen 21, pošta št. Vid nad Ljubljano, 28883-7
MOTORNO KOLO »Sax«, 98 ccm, zamenjam za težje do 200 ccm. Kapitalar Avgust, Orehek 45, Kranj, 28828-7

Objava
Zvišali smo za vse hranelne vloge obresti na 5%, kar znaša letno:
5 dinarjev na vložnih 100 dinarjev
50 dinarjev na vložnih 1.000 dinarjev
500 dinarjev na vložnih 10.000 dinarjev
5000 dinarjev na vložnih 100.000 dinarjev
Nova obrestna mera s tem znatno zvišuje Vaše prihranke.
Vložni denar je torej plodonosen in varen.
Zato si vsak državljani, napreden in pameten varčevalec, nabavi svojo hranilno knjižico, ker je samo tak način varčevanja temelj blaginje vseh državljanov.
Vsak vlagalec prejme pri vplačilu prve vloge brezplačno hranilno knjižico, s katero lahko vlaga in dviga svoje prihranke brez kakršnihkoli stroškov in omejitev, kjerkoli želi.
Hranilne vloge sprejemajo vsi sedeži Narodne banke, vsa kreditna podjetja in vse pošte v državi.
ZA HRANILNE VLOGE JAMCI DRŽAVA.
Nadrobnejša navodila in pojalna prejemte lahko na vsakem sedežu Narodne banke in pri vsaki pošti v državi.
Narodna banka Federativne ljudske republike Jugoslavije

NOVE GUME za »Topolino« 4,00x16, zamenjam za 5,00 do 6,00x16. — Ambrož, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 71, 28879-7
NEPREMICINNE
MANJSO HISO blizu tramvajske postaje kupim. Naslov v oglasnem oddelku, 28571-8
MODERNO ENDORUŽINSKO VILO v Mariboru zamenjam za enako ali dostovanjsko v Ljubljani. — Ponudbe pod »Sončna lega« na ogl. odd. SP, 28931-8
MALA HISA, lesena krita z opeko, 6 in pol x 3 in pol napredaj, Poizve se: Florjanska 31, 28910-8
POSESTVO okoli 10 oralov — »Za Kuroti«, prodam. Ponudbe na podr. SP, Maribor pod šifro: »Kupec z govinno«, 28926-8
POSESTVO, 5 oralov zemlje, hisa in hlev potrebna popravila — takoj napredaj. Primerno za vsakega obrtnika ob cesti, Marija Razdevšek, Zg. Ponkva pri Zalcu, 28920-8
DVORUŽINSKO NQVEJSO HISO z vrtno v Ljubljani zamenjam za podobno na Štajerskem ali kupim. — Ponudbe pod »Tudi endoruzinsko« na ogl. odd., 28928-8
TRISTANOVANJSKO HISO z 28928-8
Pogreb nepozabne bo v sredo, dne 29. septembra 1948 ob pol. 17, iz hiše zalosti na farno pokopališče v Zagorju ob Savi.
Zagorje, Ljubljana, Maribor, dne 27. septembra 1948.
Zalujoči: hčerka MINKA, sin EMIL, in ostalo sorodstvo.

IZGUBIL SEM zlato nalično pero »Pelikan« 585 z vrezanimi črkama J. M. Ker mi je drag spomin, prosim poštenega najditelja; da ga proti doli nagradi odda na naslov v ogl. odd. SP, 28861-14
STENICE vam uničimo s plinom (tudi izven Ljubljane). Stanovanje takoj uporabno. Interesenti pustite naslov v ogl. odd. pod: Diskretno, 28896-14
OSEBA, ki je potovala 20. septembra 1948 ter izstopila v Grobelnem, naj dvigne pozabljeni predmet pri Fabret br. 2 Rjeka, Persoh, 28923-14
OBZALUJEM, da sem v pijanosti zalil tov. Balanč Alojza z neresnično izjavo. Zahvalim se mu, da je odstopil od tožbe. J. F., 28922-14
OSEBA, ki je ob 21.30 pustila kolo na Domu središnih delavcev — Me-grad, naj se takoj javi pri vratarju, 28880-14

UPRAVA »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«
KUPIM
DVE POSTELJNI MREZI, lahko rabljeni, kupim, Sporočite na naslov: Perovšek Fani, Grosuplje, 28641-6
STRANISKO SKOLJKO kupim. — Naslov v ogl. odd., 28962-6
KEGLJE kupim. Gostilna — Strelška 22, 28968-6
TEŽKO KROJASKO ZELEZO kupim, Trojar, Strelška 24, 28958-6
NOV LINOLEJ, kupim, Naslov v ogl. odd. SP, 28911-6
ZIDNO OPEKO kupim ali pa zamenjam suhe deske in betonsko železo. Poizve se pri Kajzerju, št. Vid-Viz-mje št. 135, 28886-6
STRESNO LEPENKO, 10 do 15 m — kupim. Ponudbe na ogl. odd. SP pod »Lepenka«, 28890-6
ELEKTRICNI KUHALNIK na dve posodi, kupim. Povšetova ulica 58, 28887-6
DVA IZVODA: »Zivljenje svetnikov«, 10. zvezek, Mohorjeva izdaja — kupi Zupni urad Litija ob Savi, 28841-6
BENCINSKE SODE po 100 do 200 l, lahko tudi pokvarjene, kupi. Hromc France, Smartno št. 58 — Ljubljana na X, 28897-6
FOTOGRAFSKI POVEČEVALNI aparat do formata 6x9 kupim takoj. — Naslov v podružnici Slov. poroč. Jesenice, 28921-6
PEČI, ločene ali kovinske, kupi trg. pod »Stroj«, Ljubljana — Selenburgova ulica 5, 28917-6
TRIDELNO ŽIMNICO, kupim. — Ponudbe na ogl. odd. Slov. poroč. pod: »Cisto«, 28916-6
STARO RIBISKO PALICO, ribski pribor in steklenico termos — kupim. Ponudbe na ogl. odd. Slov. poroč. pod: Uporabno, 28941-6
»KRONIKA slovenskih mest« od III. letnika dalje kupim; najraje broširano, Rugsale Kranj, 28826-6
NOVE ELEKTRONKE AZ 11 in ECL 11, kupim po vsaki ceni, Ponudbe na naslov: Sekol Maks, Kotlje, p. Guštanj, 28822-6
PISALNI STROJ, dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na naslov: RKGS, direktorij Novo mesto, Grm, 28798-6
RADIJSKI 4-čevlji, dobro ohranjen, kupi takoj, Cemažar Matevž Lesca pri Bledu 88, 28785-6
DVE JEKLENI za kislj kupim. Naslov v oglasnem oddelku, 28118-6
PEC na zaganje, premer 60 do 70 cm, kupim, Cedilnik J., Tacen 21, 28884-6
PISALNO MIZO in knjižno omaro, dobro ohranjeno ali novo, kupim, Naslov v oglasnem oddelku, 28875-6
TRAVERZE, ročno črpalke z rezervarnim inkubator, klavir, železno blagajno, jedilnico, hladilno omaro in zlato veržico prodam; v račun vza- jemam Letca ali Contax fotografski aparat ali kupim, Ponudbe na podružnici SP Maribor pod Kakovce, 28835-6
MLADEGA LOVSKEGA PSA istrskega braka, ki še ni dresiran, kupim. Ponudbe pod Dobro plačam na podružnici SP Kranj, 28830-6

SOBE — STANOVANJA
SOLIDEN STUDENT išče sobo, Ponudbe pod Beograd na ogl. oddelku, 28644-10
MIREN SOLIDEN zoboteknik — išče opremljeno sobo, po možnosti v centru, Perilo lastno, plačam po dogovoru. Naslov v ogl. odd., 28540-10
VELIKO PRAZNO SOBO ali stanovanje išče miren zakonski par. Plača dobro za 1 leto naprej. Ponudbe na ogl. odd. SP pod: Mesto ali bližina tramvaja, 28932-10
ENOSOBNO STANOVANJE z balkonom zamenjam za enako, Ponudbe pod »Lahko takoj« na ogl. odd. Slov. poroč., 28953-10
LEPO SOBO s souprabo kopalnice brezplačno oddam starejši uradnici, ki bi pazila nekaj ur popoldne na 4-letnega mirnega fantka, Ponudbe pod »1. oktobra« na ogl. odd. Slov. poroč., 28157-10
URADNICA išče opremljeno sobo ali kabinet v bližini centra. Ponudbe na ogl. odd. pod »Mirna 2«, 28967-10
STUDENTKA išče opremljeno ali prazno sobo brez perila — za takoj. — Ponudbe pod: »Visja pedagoška sola« na ogl. odd., 28971-10
RESNEMU INTELIGENTU srednjih let oddam takoj lepo opremljeno sobo s souprabo kopalnice. — Ponudbe pod »Novo poštovno« na ogl. odd. SP, 28924-10
ZAKONSKI PAR, intelektualca iščeta opremljeno sobo. Lastno perilo. Plačata dobro v denarju ali naravnih. Ponudbe na ogl. odd. SP pod: »Nujno 2«, 28912-10
SAMSKI URADNIK srednjih let miren in doberhoten, ves dan odstopa, išče opremljeno sobico, Plača dobro. Posredovalec naj javi svojo naslov pod »Dosti poklicanih« na ogl. odd. SP, 28908-10
STUDENTKA išče opremljeno sobo in plača po potrebi. Ponudbe pod: »Za- dovoljna z malim« na ogl. odd. »Slov. poroč.«, 28889-10
DIJAK gostinske šole išče sobo, ima vso posteljnino. — Ponudbe na ogl. odd. pod »2. oktober«, 28888-10
PRIDNEGA, poštenega sedmoosolca — sprejemam kot sostanovca, Ponudbe pod »Posteljni fant« na ogl. odd. Slov. poroč., 28929-10
STUDENT PRAVA išče opremljeno sobo. Perilo (po potrebi) ima sam. Ponudbe na ogl. odd. Slov. poroč. pod: Stajerec, 28924-10
MANJSE ENOSOBNO STANOVANJE s souprabo kuhinje in kopalnice, v vil, z leplj vrtno; blizu mesta; zamenjam za večje dvosobno ali enosobno stanovanje s kabineto in mestu. Naslov v ogl. odd., 28942-10
MAJHNO SOBO po možnosti v centru, išče osmošolca, za lastno posteljno. — Naslov v ogl. odd., 28939-10
ISEM PRENOČIŠČE kot sostanovca. Ponudbe na ogl. odd. SP pod: Cista 1., 28952-10
2 SOBI, predsoba, shramba, sončno, v centru, zamenjam za enosobno stanovanje kjer koli v Ljubljani. — Stritarjeva 7-II, 28951-10
DVA STUDENTA-BRATA — iščeta opremljeno sobo, Plačata dobro in v naravnih. Ponudbe na ogl. odd. pod: Tomy, 28949-10
SIVILJA, čista, poštna — išče sobico najraje v centru, Plača dobro, v pravi uradnik, Plača dobro. Ponudbe na ogl. odd. pod »Ves dan odsotna«, 28904-10
DRŽAVNA USLUZBENKA, čista in poštna, išče sobico, Plača dobro. — Ponudbe na ogl. odd. pod: »Pomoč v gospodinjstvu«, 28905-10
OPREMLJENO ali prazno SOBO ali stanovanje solidni osebi, najraje oficirju. Naslov v oglasnem odd., 28715-10
DEKLE išče sobo. Ponudbe pod Pomoč gospodinj na ogl. odd. 28881-10

FRANC ŽIDAN
personalni referent »Gostinstva«
Pogreb dragega pokojnika bo v sredo 29. septembra 1948 ob pol. 17, iz hiše zalosti na farno pokopališče v Zagorju ob Savi.
Zagorje, Ljubljana, Celovec, Hrastnik, dne 27. septembra 1948.
Globoko žalujoči: žena MALČI, sin MILAN, ter rodbine Židan, Goričnik, Kamnikar, Plaznik, Huber in Omač

ANTON ŽITNIK
strojni stavec
Pogreb dragega pokojnika bo v torek 28. septembra ob 3. popoldne iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maša se bo darovala v cerkvi sv. Družine v Mostah v četrtek 30. t. m. ob pol 7. zjutraj.
Llavalle, Argentina, Ljubljana, Crnuče, dne 27. septembra 1948.
Rodbine ŽITNIK in UMNIK

JERNEJ ŠKRINJAR
železničar v pokoj
Pogreb dragega pokojnika bo danes, 28. septembra ob 14.30 z Zal, iz kapelice sv. Antona, na pokopališče k Sv. Križu.
Ljubljana, Sezana, Skofja Loka, Cleveland, 27. septembra 1948.
Zalujoči: žena ANTONIJA roj. Sever, in ostalo sorodstvo.

BRIGITA VRENJAK
Pogreb bo v torek 28. t. m. ob 4. popoldne iz hiše zalosti. Rožna dolina, Cesta VII, št. 20, na pokopališče na Viču.
Ljubljana, Zagreb, 27. sept. 1948.
Zalujoče družine:
Vrenjakove, Mlakarjeve, Pogacarjeve.

FRANC PERŠIN
posestnik na Igu
Pogreb dragega pokojnika je bil v ponedeljek 27. t. m. ob 3. popoldne v Tomišlju.
Tomišelj, 27. septembra 1948.
Zalujoča žena ANA, družina Svigelj, in ostali sorodniki

FRANCIJA NOVLANA
Izrekamo srčno zahvalo vsem darovalcem prekrasnih vencov, č. duhovščini. Mestni klavnic, sindikatu MDB, govornikom za prelepe besede in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremljali na zadnji poti. Vsem se enkrat iskrena hvala! — Ohranimo dragega v blagem spominu.
Ljubljana, Dobrunje, 27. sept. 1948.
Zalujoči stariši.

Ivan Ribič - Stojan:
Ljudje onkraj reke
Roman 247
»O, to je pa več, kot sem si sploh mogel misliti!« Občudovanje je bilo v njegovem glasu. Otipaval je čoln in si ga ogledoval z vseh strani. Ko se je vrnal, je pogledal Pasterku v oči. »Tako ste ga naredili... kot bi že vnaprej vedeli, kdo se bo prvi prepeljal z njim.«
Kveder mu je pomežiknil proti Pasterku:
»Le povej, le!«
Pasterk je počasi povsobil roko, v kateri je držal luč.
»Kaj pa imata...?«
Kveder si je odkasljajal.
»Andrej pride.«
»Andrej. S četo.« je pritrdil Gregl.
Pasterku so se zganile mišice v obrazu, glasu se pa ni poznalo, da mu grlo tesni razburjenje.
»Kdaj?« je vprašal mirno.
»Najkasneje v desetih dneh. Že več kakor dva meseca čaka s četo. Zdaj pa bo prišel.«
»Vaš to — za gotovo?«